

SÄKRA BETALNINGAR

[ERROR]

Mätbara Metoder

***I ett par år nu har vi hört om de 400 000 överskuldssatta. De har nämnts i kvällspressen, av krönikörer och debattörer, av tjänstemän på hög och låg nivå inom myndighetssfären, av gäldenärsorganisationer, fackföreningar, politiker och ministrar. Men vilka är de 400 000?
Och vad kan vi göra för dem?***

Innehåll

2. Redaktionen har ordet
3. Ledaren
4. Det händer i vår!
5. Läget?
- 6-9. Rapport från...
- 10-19. Tema: Mätbara metoder
- 20-21. Forum myndighet
22. Juridikhörnan
23. Utbildning
- 24-25. Notiser
26. Anslagstavlan
27. Styrelse/Övriga

Elisabet Hammar,
Aptic AB
Redaktör, Säkra Betalningar
Telefon: 0500-100 200
E-post: elisabet.hammar@aptic.se

Maria Nyrén Ivarsson,
Transcom CMS AB
Biträdande Redaktör och annonsansvarig,
Säkra Betalningar
Telefon: 08-120 800 90
E-post: maria.nyren-ivarsson@transcom.com

Det ljusnar vid horisonten

S må värtecken från finans- och konjunkturexperterna i form av positiva rapporter har siktats sedan Säkra Betalningars vinternummer om den ekonomiska krisen. Det ser ut som vi går mot ljusare tider!

Finansmarknaden verkar ha gjort en kraftig återhämtning, de svenska statsfinanserna går åt rätt håll och industrins orderböcker börjar återigen fyllas. SAAB gick inte i graven trots allt och SJ har frostat av tågen så att vi kan återgå till ordinarie tidtabell. Räntan och inflationen är fortfarande låg och konsumenterna ser optimistiskt på framtiden. Även nedgången vad gäller antalet sysselsatta verkar ha stannat av, enligt SCB. Om SCB nu räknat rätt, förstås. Viss tveksamhet tycks råda i den saken om man får tro de senaste mediareporterna.

Finansinspektionen har dock höjt en varningens finger avseende hushållens lånebörda och hotat med regler om lånetak. Ränthöjningar ligger också som ett stort mörkt orosmoln vid horisonten, även om det är osäkert hur stora de kommer att bli och vilka effekter de får.

Positivt verkar det dock vara bland många av landets studenter, vilka uttrycker optimism och framtidshopp. De unga idag tror på sig själva och sin egen kapacitet. De deppar inte ihop trots nedslående siffror om ungdomsarbetslöshet och rapporter om svårigheten att få jobb efter avslutad utbildning. Egenskaper som ska uppmuntras – med en positiv attityd och envishet kan man komma långt på vägen mot sina drömmars mål.

I de bästa världar vore det härligt att kunna ge garantier om arbete och stabil ekonomi till ungdomar som snart ska springa ut och kasta den vita mössan mot en sommarblå himmel. Men ibland så fungerar inte verkligheten så. Konjunkturen går upp och ned, precis som allt annat här i livet och som man måste lära sig hantera effekterna av. I en bra värld så skickar vi ut våra ungdomar med kunskap om hur man skapar sig stabilitet i det ekonomiska vardagslivet, även när konjunkturen är ute och åker berg-och-dalbana.

Ljusare tider är i antågande! Dags att glädas åt de positiva tecken som efter allt eländes elände nu äntligen börjar skymta fram. Precis som den lilla vintergäck jag just upptäckte i trädgården.

*Maria och Elisabet
redaktionen*

*April 2010
Elisabet Hammar, Redaktör
Maria Nyrén Ivarsson, Biträdande redaktör*

Fyra blir tre:

Från och med i år kommer Säkra Betalningar ut tre gånger per år istället för fyra. Varje nummer kommer naturligtvis bli lika innehållsrikt som vanligt.

Ansvarig utgivare
Claes Månsson, ordförande
Svensk Inkasso
claes.mansson@adv-oberg.se

ISSN 1654-952X

Överskuldssättning och skuldsanering

Alla är överens om att överskuldssättning är ett problem – för den enskilde och för samhället. Ungefär så långt sträcker sig enigheten. Det finns ingen enighet om vad överskuldssättning är och det råder delade meningar om hur många som är överskuldssatta, liksom om hur överskuldssättning ska åtgärdas.

Det lagförslag som 2007 års Insolvensutredning presenterat och som nu under ganska lång tid beretts i regeringskansliet bygger på tre delar:

- Ta bort kravet på att skulderna måste vara gamla
- Ändra perspektivet på betalningsoförmågan; kräv inte att oförmågan ska bedömas på tolv års sikt utan anse att sex års oförmåga räcker
- Korta avbetalningsperioden från fem till tre år då skuldsanering beviljas

Alliansregeringen har inte kunnat enas om dessa åtgärder är acceptabla eller för långtgående; är det rimligt med en insolvensbedömning på så kort sikt? Kan kortare avbetalningsplaner accepteras?

Svensk Inkasso bedömer att debatten har hittat rätt – det är runt dessa frågor balanspunkten ska sökas och problemen få sin lösning. Svensk Inkasso har, liksom Bankföreningen och Riksbanken, anfört att insolvensbedömningen även fortsättningsvis ska utgå ifrån begreppet kvalificerad insolvens, d.v.s. att betalningsoförmågan ska bedömas på lång sikt. Riskerna för påverkan av den allmänna betalningsmoralen är okända om ett kortare perspektiv anläggs. Avbetalningstiden längd bör inte kortas till tre år enligt Svensk Inkasso. För kort tid för skuldavskrivning leder till oskäliga fördelar gentemot dem som avbetalar sina skulder på gängse vis.

De tidigare, ganska yviga, debattförslagen om överskuldssättning, liksom påståendena om överskuld-

sättningens omfattning har fallit undan. Förslag om ändringar i civil- och processrätten förefaller – med rätta – helt avskrivna, (absolut preskription alt. preskriptionsbedömning utan yrkande, räntetak och skuldavräkning på kapital före ränta, tidsbegränsad indrivning, e.t.c.).

Överskuldssättningens omfattning är osäker. Skälet till osäkerheten är kanske främst att den lagstadgade definitionen, "...på obestånd och så skuldsatt att hon inte antas ha förmåga att betala sina skulder inom överskådlig tid", inte tycks helt accepterad i debatten och att olika debattörer därför själva har hittat på egna definitioner. Orsaken till att denna debattmetod accepterats och fått fäste är sannolikt att det finns s.k. evighetsgäldenärer, som inte söker eller får skuldsanering trots att det finns en skuldsaneringslag. Alla är överens om att detta är otillfredsställande, men ingen vet riktigt hur frågan ska adresseras – varför söker alt. beviljas inte evighetsgäldenärer skuldsanering?

Klart är emellertid att den definition på vem som är överskuldssatt som lanserades av Kronofogdemyndigheten i rapporten "Alla vill göra rätt för sig", Kfm 2008:1, fått rejält fäste i debatten. Media rapporterar att det enligt kfm finns 400 000 överskuldssatta i Sverige. Var kommer denna siffra ifrån? Den definition som Kfm använt och som redovisas i rapporten är: "överskuldssatt är den som själv upplever sig ha ständigt återkommande problem med att inte kunna betala alla sina räkningar". Kfm har valt denna s.k. subjektiva metoden eftersom den arbetsgrupp som skrivit rapporten "inte kunnat mäta omfattningen av antalet överskuldssatt med den administrativa metoden", (s 54). Mot denna bakgrund är det svårt att ta den angivna siffran på allvar och det är obegripligt att den refereras i debatten.

Definitionen är naturligtvis orimlig och den har också avvisats som underlag för lagstiftning av 2007 års Insolvensutredning, (SOU 2008:82, s 153). De faktiska siffror som finns och som kan ge underlag till mer kvalificerade gissningar är de följande:

- ungefär 550 000 personer återfinns i kreditupplysningsföretaget UCs register med betalningsanmärkning
- ungefär 400 000 gäldenärer beräknas finnas registrerade i inkassobranschens register
- ungefär 500 000 gäldenärer anges som "pågående" av Kfm
- ungefär 100 000 beslut om löneutmätning fattas varje år av Kfm
- ungefär 6 600 personer ansökte om skuldsanering år 2009 och ungefär 4 000 fick sin ansökan beviljad

Det betyder att ungefär 4–500 000 personer i Sverige är skuldsatta. Hur många av dem som är överskuldssatta är inte lätt att uppskatta. En grov uppskattning i inkassobranchen är att i ungefär 25 % av antalet ärenden i inkassosystemen "vidtas ingen åtgärd". Det skulle betyda att ungefär 300 000 gäldenärer träffar uppgörelser och gör avbetalningar på sina skulder. De överskuldssatta bör rimligen återfinnas i den återstående gruppen om 100 000 gäldenärer. Antalet överskuldssatta ligger alltså sannolikt i spannet mellan 4 000 och 100 000. Närmare än så är inte lätt att komma. I SOU 2008:82 redovisas att de lagändringar som föreslås kan resultera i att antalet ansökningar om skuldsanering kan komma att öka med mellan 13 000 och 26 000 per år. Kanske är det rimligt att anta att det finns ca 20 000 överskuldssatta gäldenärer i Sverige.

Claes Månsson, Ordförande Svensk Inkasso, april 2010

Det här händer i Vår

Regeringens planerade propositioner, Första halvåret 2010

Propositioner som ska lämnas till Riksdagen för beslut innan sommaruppehållet

Från Justitiedepartementet

Ett starkare skydd för den enskildes integritet vid kreditupplysning	10 mars
Ny delgivningslag m.m.	23 mars
Bättre möjligheter till skuldsanering (meddelad att den kommer att bli försenad)	23 mars
En frivillig revision	5 maj

Från Finansdepartementet

Upphandling från statliga och kommunala företag	23 mars
En ny lag om betaltjänster	23 mars
Vårtilläggsbudget för 2010	15 april
Kreditvärderingsinstitut	6 maj

Från Näringsdepartementet

Tillgänglighet till elektronisk kommunikation	18 mars
---	---------

Propositioner som ska lämnas till Riksdagen för beslut efter sommaruppehållet men innan 2010 års slut

Justitiedepartementet

Domstolarnas handläggning av ärenden	maj
Ny konsumentkreditlag	maj

Utbildningsdepartementet

E-plikt – förslag till lag om leveransplikt för elektroniska dokument	april
---	-------

Näringsdepartementet

Skrivelse: Regelförenklaringsarbetet	maj
--------------------------------------	-----

Källa: Regeringskansliet/Statsrådsberedningens skrivelse den 19 januari 2010, www.regeringen.se

Föreningen Svensk Inkasso

Svensk Inkasso är en ideell förening för företag inom inkassobranchen med målsättningen att verka för en seriös bransch, upprätthålla god inkassosed och att tillvarata medlemmarnas, borgenärernas och branschens intressen.

Bland medlemsföretagen återfinns inkassoföretag som bedriver inkasso för annans räkning och därtill återfinns som associerade medlemmar andra företag och organisationer inklusive statliga och kommunala bolag/förvaltningar som har intresse i inkassobranchen (t ex genom att bedriva egeninkasso).

Föreningen har för närvarande ett femtiotal medlems- och associerade företag.

Läget?

Riksbanken utvärderar penningpolitiken

Riksbanken konstaterar i sin rapport att situationen på de globala finansiella marknaderna förbättrades under 2009, men att stabiliteten vid årets slut fortfarande var beroende av olika stödåtgärder som vidtagits av centralbanker och regeringar. Riksbanken fastslår också att förväntningarna om en mjuk nedgång av den svenska konjunkturen i samband med den globala finanskrisen hösten 2008 ändrades dramatiskt åt det sämre i och med Lehman Brothers konkurs. Riksbankens motmedel mot detta var kraftiga räntesänkningar och ökad utlåning, och även under 2009 fortsatte Riksbanken med en expansiv penningpolitik.

Den globala lågkonjunkturen påverkade särskilt

exporten i den svenska ekonomin, medan den inhemska efterfrågan inte drabbades på samma sätt. Under 2009 minskade BNP med 4,9 % och inflationstakten (förändringen i konsumentprisindex) -0,3 %, vilket var långt under uppsatt inflationsmål om 2 %.

Riksbanken konstaterar vidare att de liksom andra bedömare överskattat BNP-tillväxten och reporäntnivån i 2008-års prognoser och att prognosfelen var större än vanligt. Orsaken till detta var de stora störningar som drabbat ekonomin, snarare än en försämrad prognosförmåga.

Eftersom Riksbanken normala penningpolitikiska åtgärder, via reporäntan och räntebanan för att påverka räntor för hushåll och företag, inte var tillräckliga under 2009 kompletterades dessa åtgärder med en omfattande utlåning till bankerna. Denna åtgärd har enligt Riksbanken fått de finansiella marknaderna att fungera bättre, underlättat kreditförsörjningen och reducerat riskpremier som begränsade penningpolitikens genomslagskraft. Riksbanken menar också att förd penningpolitik har bidragit till att dämpa fallet vad gäller produktion och sysselsättning.

Källa: Riksbanken, Underlag för utvärdering av penningpolitiken 2009

Hushållens belåningsgrad oroväckande

Finansinspektionen, FI, har genomfört en bolåneundersökning i november 2009, bestående av ett stickprov om drygt 6 800 nytagna bolån.

Företagen som ingått i undersökningen är Länsförsäkringar Bank, Nordea, SBAB, SEB, Handelsbanken, Skandiabanken och Swedbank och som tillsammans representerar runt 90 % av den svenska bolånemarknaden.

Bostadslåneansettningen gör bolånemarknaden viktig för både den

finansiella stabiliteten och konsumentskyddet på finansmarknaden. FI konstaterar att marknaden överlag fungerar väl, att betalningsförmågan är i fokus, att instituten generellt sett använder väl tilltagna kalkyler och att de flesta hushållen klarar höjda räntor. Stresstester visar att det krävs mycket höga räntenivåer eller inkomstbortfall, kombinerat med betydande prisfall, för att banksektorn ska drabbas av kännbara kreditförluster. FI menar dock att det finns skäl att överväga regler kring hushållens belåningsgrader, eftersom även vid måttliga prisfall på bostadsmarknaden kommer ett antal hushåll ha bolån som överstiger bostadens marknadsvärde.

FI poängterade dock att flera av resultaten i undersökningen är approximativa, eftersom flera förenklande antaganden måste göras för att kunna jämföra de olika företagen.

Källa: Pressmeddelande från Finansinspektionen den 16 februari 2010, "Den svenska bolånemarknaden och bankernas kreditgivning", februari 2010

FI föreslår regler kring hushållens belåningsgrad

Finansinspektionen, FI, överväger att besluta om ett allmänt råd om att lån med bostadsfastighet eller bostadsrätt som pant sammantaget inte bör överstiga en viss andel av fastighetens marknadsvärde (det lägsta av köpeskilling, registrerad fastighetsmäklarens värdering eller långgivarens egen värdering av fastigheten) när lånet tecknas. Rådet ska gälla för privatpersoner och begränsningen kan komma att ligga inom intervallet 75–90 %.

FI är orolig för stigande belåningsgrader ur ett konsumentskyddsperspektiv och påpekar att även måttliga prisfall på bostadsmarknaden kan göra att ett antal hushåll får större lån än marknadsvärdet på fastigheten. Skulle ett sådant hushåll samtidigt drabbas av t.ex. långvarig sjukdom eller arbetslöshet kan detta tvinga fram en försäljning av bostaden med förlust.

FI:s allmänna råd föreslås gälla fr.o.m. 1 juli 2010.

Källa: Promemoria FI, Dnr 10-1533, Begränsning av lån mot säkerhet i bostadsfastighet eller bostadsrätt

Konkursstatistik från UC

	Skillnad i	2009	2008	%
Företag/Juridiska personer		6899	5502	25 %
Enskilda näringsverksamheter		609	656	- 7 %
Privatpersoner		273	273	- 19 %

Källa: UC konkursstatistik december (helår) 2009 samt februari 2010.

UC uppger att för hela 2009 ökade konkurserna med 25 %. I stort sett har alla branscher haft problem, men mest påtagligt har ökningen skett inom transport- och IT-sektorn. För 2010 bedömer UC att företagskonkurserna fortsätter att öka, men i lägre takt.

Under de inledande månaderna 2010 har UC sett en minskande trend i antalet företagskonkurser. Minskning för januari-februari var 19 % jämfört med samma period 2009. De största nedgångarna syns inom detaljhandeln och privata tjänsteföretag.

Inkassonämnden

Viktigt att ha koll på vad en fullmakt innebär

ett inkassobolag hade registrerat en budget- och skuldrådgivare som ombud för en gäldenär i sitt inkassoregister, trots att befintlig fullmakt bara gav budget- och skuldrådgivaren rätt att "utbyta information och ta del av uppgifter rörande min ekonomi". Denna ombudsregistrering fick följderna att hon fick ta emot delgivningshandlingar bl.a. ifrån Kfm. Budget- och skuldrådgivaren vände sig till Inkassonämnden och ifrågasatte om detta var förenligt med god etik i inkassoverksamhet.

Inkassoombudet svarade att man var av den uppfattningen att aktuell fullmakt inte innebar att budget- och skuldrådgivaren var att anse som ett ombud för gäldenären. Bolaget anförde också att de hade rutiner

för hur handläggarna skulle agera i dessa situationer, men att det i detta fall skett ett misstag som berodde på den mänskliga faktorn. Inkassoombudet svarade också att rutiner och policys skulle ses över för att förhindra att ovan misstag sker igen.

Inkassonämnden konstaterade inledningsvis att den aktuella fullmakten endast innebär en rätt för budget- och skuldrådgivaren att vid ett tillfälle ta del av viss information rörande klientens ekonomi. Det måste därför anses som mindre lämpligt att överhuvudtaget lägga in namnet på och adressen till budget- och skuldrådgivaren – också med hänsyn taget till att inkassobolagets system inte var helt lätt att företa ändringar i. Nämnden konstaterade vidare att den aktuella registreringsåtgär-

den hade lett till merarbete och obehag för budget- och skuldrådgivaren samt kunde dessutom ha lett till en rättsförlust (gäldenären kunde ha ansetts delgiven trots att densamma inte sett handlingarna) för gäldenären, eftersom uppgiften vidarebefordrats till Kfm. Följderna av hanteringen var således inte acceptabla, konstaterade nämnden, men påpekade också att det är bra att inkassobolaget själva uppgett att bolagets rutiner kommer att ses över och förbättras.

Källa: Inkassonämndens uttalande den 14 december 2009, Dnr 1006/2009.

Kreditföreningen belönar inkassobranchen

Stora Kreditpriset delas ut av Svenska Kreditförening till någon som i sitt arbete utmärkt sig positivt inom kreditområdet. I år gick priset till två, för Svensk Inkasso:s medlemmar välkända personer: Anders Svensson och Peter Hellman, Alektum Inkasso. Anders och Peter har under många år engagerat sig i för branschen viktiga frågor.

Stora Kreditpriset har aldrig förut delats ut till någon medarbetare hos ett inkassobolag. Anders Svensson och Peter Hellman får priset för sitt arbete med en modell som trots att kunden har blivit föremål för inkasso kan goda relationer mellan kund och kreditgivare bibehållas

eller återskapas när skulden väl betalats. Den som betalar för sent är inte nödvändigtvis en dålig kund, säger Anders Svensson, inkassochef på Alektum Inkasso.

Tvärtom kan det vara direkt oekonomiskt att kasta bort en annars väl fungerande kundrelation bara för att en faktura inte betalas i tid, fortsätter han. Alektum Inkasso:s syn på inkassoarbete är "Pengarna tillbaka. Och kunden." i den meningen att det är möjligt att bedriva inkassoverksamhet utan att kundrelationerna förloras.

- Vårt koncept har visat sig vara mycket framgångsrikt

bland såväl kreditgivare som deras kunder, berättar Peter Hellman, informationschef på Alektum Inkasso. Det är roligt att få vara med och omvärdera synen på inkasso från något som är ett nödvändigt ont till något som faktiskt kan skapa mervärden för både kreditgivare och konsumenter. Att våra insatser uppmärksammas genom att vi får Stora kreditpriset visar hur nyskapande och uppskattad vår filosofi är, avslutar han.

Källa: Pressrelease Webfinanser 11 februari 2010

På tur med norska inkassobranchen

När Norska Inkassobyråers Förening (NIF) har höstmöte så sprider man ut det på flera dagar och åker iväg till fjärran land. I slutet av oktober förra året hölls NIF:s årsmöte i polska Krakow. Föredrag och föreningsdiskussioner pågick under halva dagen medan resterande tid var fri att disponera efter eget sinne. NIF arrangerade både sightseeing och besök i Saltgruvorna, för den som kände för kulturella aktiviteter.

Huvudämnet för diskussionerna var naturligt nog den förestående inkassoarvodessänkningen som drevs igenom i norska stortinget i september 2009, trots intensivt och omfattande lobbyarbete av föreningen. Thor A Andresen, NIF:s generalsekreterare summerade läget för medlemmarna. Syftet med sänkningen, har norske justitieministern Knut Storberget förklarat, är dels att borgenärerna ska bli bättre på kreditgivning, dels bära en del av inkassokostnaderna, en tanke som inte är alldeles lätt att genomdriva för inkassobolagen. NIF kämpar vidare och hoppas kunna få igång en diskussion om de brister man påtalat i den norska inkassolagen, där beslutet står i konflikt med lagen eftersom något delat ansvar inte finns angivet.

Beräkningar som några av de större inkassobolagen har låtit göra avseende effekten av sänkningen, indikerar ett intäktsbortfall i värsta fall, om ca 40 %. De som torde klara sig bäst är de bolag som hanterar små fordringsbe-
lopp, där sänkningen inte slår igenom fullt lika mycket. Föreningen driver vissa andra praktiska frågor som behöver belysas från regeringshåll, bl.a. vilken tariff som ska tillämpas vid sammanslagningar där fordringarna omfattas av både gamla och nya regelverket.

NIF menar också att konsekvensen av ändringen medför att gäldenären paradoxalt nog nu riskerar att påföras högre kostnader. Inom den norska branschen är man generellt mycket skicklig i att göra frivilliga betalningsuppgörelser med gäldenärerna. Branschens egen statistik visar på att så mycket som upp till 95 % av inkassoärendena löses utanför det rättsliga systemet. Man håller det för troligt att inkassobyråerna nu kommer att tillämpa regelverket striktare. Där man förut avstod från att debitera de högre tarifferna i avsikten att träffa en betalningsuppgörelse är det möjligt att sådana eftergifter inte kommer tillämpas i samma omfattning. Troligtvis kommer man också i högre grad använda sig av den rättsliga processen med efterföljande utmätning.

Handläggningstiderna hos Namsfogden i utmätning-
förfarandet är redan idag långa och inom branschen är man bekymrad över att myndigheten kan komma att bli överbelastad när ärendelämningen kommer öka.

I och med att den rättsliga processen används så kommer gäldenären också att debiteras de rättsliga avgifterna, vilket kan medföra att kostnaderna i praktiken blir högre än med de gamla reglerna.

För att uppnå effekten att borgenärerna tar en del av notan för indrivningen så måste avtalen med kunderna omförhandlas, vilket i en konkurrensutsatt bransch säkerligen inte är så enkelt som Justitieministern föreställer sig. Olika alternativ till omförhandlingar diskuterades, t.ex. att reducera innehållet i produkten så att de som vill ha en högre bearbetningsnivå också får betala för det, eller att i högre grad arbeta med provisionsmodeller.

Kredittilsynet (numer namnändrat till Finanstilsynet) är den myndighet som ansvarar för tillsynen för inkassobolag, bolag som köper fordringar samt egeninkasso. Myndigheten var inbjuden till mötet vars representant Knut Alexander L. Rabl höll ett föredrag om myndighetens arbete med fokus på vad man generellt vill titta på vid ett tillsynsbesök. Kredittilsynet gör ca 10-15 besök årligen, vilka alltid aviseras på förhand både skriftligt och muntligt. Den vanligast förekommande anmärkningen handlar om brevformuleringar och hur gäldenären bemötts vid invändningar.

Kanslichefen Hilde I. Slevigen, Inkassoklagenemda- motsvarigheten till vår svenska Inkassonämnd – redovisade några av de 260 ärenden som behandlats under

året. Nämnden är, precis som den svenska, rådgivande men gör ibland vissa principyttranden. De vanligaste klagomålen handlar om sammanslagning av krav, vilka med den avgiftsmodell som tillämpas i Norge kan bli dyrare för gäldenären än om varje ärende hade drivits separat.

På agendan fanns också ett par leverantörer av krypteringslösningar för e-post, med anledning av att det norska Datatilsynet i arbetet med nya föreskrifter planerar en revidering av föreskrifterna, bl.a. för skydd av känsliga uppgifter i e-post samt säkerhetskrav på lösenord. Myndigheten tycks dela IT-säkerhetsexpertens uppfattning att ett säkert lösenord bör vara minst 16 tecken långt och slumpgenererat, åtminstone till större del. Tolkningen av vad som är känslig data är så sträng, menade någon, att frågan är om inte t.o.m. själva e-postadressen kan falla under kategorin känslig uppgift. Någon i publiken undrade sarkastiskt om Datatilsynet menade att man skulle återgå till brevduvor för att korrespondera med gäldenärerna. De lösningar som de inbjudna leverantörerna visade var tämligen omständliga och omfattade många moment, förutom Bankid lösningar även inloggning via nätet efter meddelande om meddelandet via SMS.

I Norge är myndigheterna inte digitaliserade i den omfattning som våra svenska myndigheter. T.ex. så är omfattningen av filkommunikation med Namsmannen i princip obefintlig, vilket kan vara en förklaring de långa

Maximala inkassoarvoden (salaer) Norge, från 1.1.2010, Konsument.

För belopp upp till (NOK)	Enkelt salaer	Tungt salaer
Upp till och med 2 500	300	600
10 000	600	1200
50 000	1 200	2 400
250 000	2 400	4 800
Över 250 000	4 800	9 600

Inkassosatsen är från 1.1.2010 NOK 600. Avgift för rättslig förfarande (Rettsgebyr) NOK 860. Amorteringsplan 900 NOK (men då ingår eventuella aviseringar). Tungt Salaer får debiteras när (motsvarande) inkassokravets (betalningsoppfordring) betalningsfrist passerats med 28 dagar. Avgifterna för näringsidkare är oförändrade.

handläggningstiderna. Nu pågår dock ett projekt, där NIF också medverkar, i syfte att skapa en gemensam portal för myndigheternas e-tjänster, bl.a. möjligheten att använda filkommunikation, där statliga myndigheter, offentliga register, banker, statistiska centralbyrån m.fl. ska anslutas. Projektet håller nu på med upphandling av de tekniska lösningar som krävs för att skapa portalen. I projektet har det visat sig att det inte är tekniken som är det stora hindret, utan det är snarare det motstånd från de olika parter som ska samlas under registret som är den verkliga utmaningen för projektet.

Eftersom vi befann oss i Polen så var naturligtvis den Polska inkassoföreningen - Polski Związek Windykacji, närvarande genom Krzysztof Matela, för att berätta något om polsk inkasso. Den polska motsvarigheten till Datainspektionen har släppt det tidigare förbudet mot handel med fordringar avseende privatpersoner. Däremot tycks branschens uppfattning vara att dataskyddslagarna är mycket komplexa, vilket ställer till problem i tolkningen av den data om gäldenären som får sparas. Skyddsnivån är så pass hög, enligt Krzysztof, att det mesta tycks ingå i känsliga data, även sådant som uppges av gäldenären själv.

I Polen finns nu ca 150 inkassobolag, en ganska drastisk minskning från tidigare ca 700 bolag. De rättsliga processerna är, som på många håll i Europa, långdragna och dyra, där den genomsnittliga handlägg-

ningstiden uppgår till ca 1000 dagar. I inkassooversamhet är det viktigt hur man formulerar sig i brev, är tonen för aggressiv kan man räkna med dryga straffavgifter.

Kvällstid fanns gott om tid för umgänge och diskussioner. Under de tre kvällarna som mötet varade fick sällskapet besöka och pröva på olika varianter av det polska köket, inklusive lite musikalisk underhållning åt folklorehållet. Särskilt noterade jag att Knut Aleksander, tillsynsmyndighetens utsände man var närvarande under hela höstmötet och deltog i samtliga kvällsevenemang. När får vi även under kvällstid se den svenska tillsynsmyndighetens representanter på Svensk Inkassos höstmöte, månntro?

Text: Elisabeth Hammar

Många bestämmelser som påverkar den personliga integriteten

Datainspektionen, DI, har gjort en sammanställning över utredningar, lagar och lagförslag som kom under 2009 och som påverkar den personliga integriteten. DI vill med sammanställningen väcka debatt om bl.a. vilka lagar som finns på området och hur dessa påverkar den personliga integriteten.

Nedan följer en kort redogörelse av de olika lagstiftningarna och förslagen. Uppställningen gör inget anspråk på att vara fullständig, utan har till syfte att ge ett hum om hur många olika lagstiftningar som påverkar den personliga integriteten. Hela DI:s rapport "Integritetsåret 2009" finns att tillgå på DI:s hemsida, www.datainspektionen.se.

- Lag om signalspaning i försvarsunderrättelsetjänst – den s.k FRA-lagen – trädde ikraft 1 januari 2009. Den ger FRA rätt att utöver radiotrafik avlyssna även det som skickas via Internet och telefonnät, dock enbart när trafiken går över Sveriges gränser.
- Ipred – trädde i kraft i april 2009 och ger upphovsrättsorganisationer som misstänker illegal fildelning rätt att hos domstol begära att Internetoperatörerna lämnar ut information om vem som har använt den aktuella IP-adressen.
- Förslag om hur EG-direktivet Inspire ska införas i svensk rätt och som innebär att myndigheter kan bli skyldiga att göra uppgifter som rör människors hälsa tillgängliga via Internet – både för allmänheten och för andra myndigheter. DI varnar för att förslaget kan få långtgående konsekvenser för den personliga integriteten.
- Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden föreslår att uppgifterna i brottsregistret ska finnas kvar för evigt. Nämnden anser att om personuppgifter gallras bort så är det svårt eller omöjligt att i efterhand kontrollera vilka uppgifter som fanns registrerade. De brottsbekämpande myndigheterna ska dock inte komma åt dem.
- Förslag om stort ungdomsregister över dem som får statligt bidrag. Uppgifterna ska sparas i fem år och syftet är att försöka stävja bidragsfusket. DI sade nej till förslaget i sitt remissvar och menade bl.a. att utredningen inte utrett tillräckligt vilka integritetskränkande effekter det föreslagna registret kan komma att få.
- Förslag om register över personer som har drabbats av allvarliga katastrofer utomlands. Syftet med förslaget är att komma till rätta med de brister som framkom vid flodvägskatastrofen när det gäller informationshantering och ansvarsfördelningen mellan berörda myndigheter. DI anser att bl.a. ändamålet med registret måste förtydligas.
- Lagen om penningtvätt – trädde i kraft 1 april 2009 – och innebär att banken måste göra en bedömning av risken för att användas för penningtvätt. Ur integritetssynpunkt innebär detta att fler uppgifter kommer att registreras om bankernas kunder och deras olika transaktioner.
- En statlig utredning föreslår ett antal åtgärder som är tänkta att effektivisera och kvalitetssäkra socialtjänsten och dess samverkan med hälso- och sjukvården. DI är starkt kritiska till förslaget.
- Lagförslag för hur brottsbekämpande myndigheter ska kunna inhämta uppgifter om elektronisk kommunikation på ett mer rättssäkert sätt. DI är positiva överlag men vill dock se en del förändringar.
- Polisen i EU kommer snart att kunna göra automatiska sökningar i varandras DNA-, fingeravtrycks- och fordonsregister. DI varnar för att informationsflödet ökar risken för integritetsintrång och försvårar kontrollmöjligheterna.
- Från och med 28 juni 2009 innehåller nya pass personens fingeravtryck lagrade i en elektronisk krets i passet. DI ansåg att åldern från 6 år som satts som längsta ålder var för låg och rekommenderade istället 14 år.
- En statlig utredning föreslår en ny lag, lagen om integritetsskydd i arbetslivet, som ger arbetsgivare rätt att övervaka och kontrollera arbetstagare och arbets sökande. DI är positiva men lyfter ett varnande finger för att mer resurser bör avsättas för myndigheter vad gäller tillsyn, utbildning och granskning av kollektivavtal.
- Regeringen föreslår en reformerad grundlag med en ny bestämmelse om skydd mot "betydande intrång som innebär övervakning eller kartläggning av enskildas personliga förhållanden". Lagändringarna föreslås träda i kraft 1 januari 2011.

Text: Maria Nyrén Ivarsson

Mäta eller inte mätas – det är frågan

”Det finns 400 000 överskuldssatta i Sverige”. Vi har hört den siffran så många gånger nu att den blivit en sanning. Den återkommer alltid i debatten när överskuldssättning och dess konsekvenser ska diskuteras, oavsett om det är i kvällspressen eller i Riksdagen.

Det är stora gester, dramatiska siffror och bra rubriker. Varje gång frågan om de överskuldssatta kommer upp kopplas gruppen dessutom ihop med negativa värdeord som skuld, skam och hopplöshet. Den politiska debatten tycks alltsomoftast föras i och med hjälp av media, där de politiskt aktiva i allt större omfattning tycks använda kvällstidningsrubriker för att föra fram sin sak.

Däremot ställs det aldrig någon fråga om hur siffran har räknats fram, och än mindre tycks det reflekteras över *vilka* den består av eller vad vi ska göra *för* dem – annat än att yrka på generösare regler i skuldsaneringslagen som någon slags universalmätod. Man kan också fråga sig varför de oändliga möjligheter som finns till frivilliga överenskomelser utanför skuldsaneringslagen knappast nämns i något sammanhang.

Det talas om oförutsedda händelser som sjukdom, skilsmässa och arbetslöshet som orsaker till skuldsättningen, men så gott som aldrig om individens beteende när man väl är där. Få verkar också ha funderat över hur man ska rusta individen för livet efter skuldsaneringen.

Vi bestämde oss för att ta reda på mer om de 400 000 överskuldssatta. Vilka är de, och vad ska vi göra för dem?

Alla vill göra rätt för sig

De 400 000 kommer från Kronofogdens, Kfm:s, rapport ”Alla vill göra rätt för sig”, vilken publicerades i slutet av januari 2008. Rapporten är en brett upplagd studie av skuldsättning och omfattar såväl historik, genomgång av forskningsrapporter, internationella förhållanden samt resonemang om varför, hur och under vilka omständigheter en person blir överskuldssatt.

Myndigheten anlidade TNS Gallup som genomförde en enkätundersökning till grund för beräkningen av antalet överskuldssatta personer i Sverige. Dessutom gjorde TNS Gallup djupintervjuer med elva skuldsatta gäldenärer samt ett antal tjänstemän hos Kfm, Budget- och Skuldsaneringsrådgivningen, BuS, samt kreditgivare och inkassobolag.

– Anledningen till att vi bestämde oss för att genomföra undersökningen och skriva rapporten var att vi ville skaffa oss kunskap om grundorsakerna till överskuldssättning – ”varför” – och vilka negativa konsekvenser överskuldssättningen har såväl för individen som för samhället, säger Rikskronofogden Eva Liedström-Adler.

Rapporten innehåller dessutom en rejäl sågning av borgenärer och inkassobolag. De förslag till åtgärder som ges i rapporten för att underlätta för de överskuldssatta fokuserar mest på begränsningar i borgenärernas rätt att kräva betalning. Rapporten innehåller också en del motstridiga uppgifter om orsaker och huruvida det finns några gemensamma egenskaper för den som blir överskuldssatt.

Uppgiften om de 400 000 överskuldssatta nämns varje gång larmet går i media, oftast i samband med att Kfm släpper sina kvartalsrapporter om antalet betalningsförelägganden. Siffran används också av andra myndig-

heter, fackföreningar, riksdagsledamöter, gäldenärsorganisationer samt ett antal krönikörer som argument för bl.a. ändringar i skuldsaneringslagen, SMS-lånens faror, Kfm:s löneutmätningar, krav på absolut preskription och rättestak.

Upplevelsebegreppet

För att beräkna antalet överskuldssatta har rapportförfattarna först definierat begreppet överskuldssatt, där man valt det man kallar den *subjektiva metoden*. Det innebär att mätningen utgår från individens egen uppfattning om möjligheten att betala sina skulder, inte från faktiska ekonomiska förhållanden. Alternativen: den administrativa metoden, vilken utgår från betalningsanmärkningar eller den objektiva, vilken mäter skuldbördan i förhållande till inkomster och tillgångar bedömdes inte kunna fånga upp det totala antalet.

Kfm:s definition av överskuldssatt fastställdes till:

”Överskuldssatt är den som själv upplever sig ha ständigt återkommande problem med att inte kunna betala alla sina räkningar.”

TNS Gallup enkätundersökning formulerades frågan till:

– "Hur upplever du hushållets möjligheter att betala räkningar, amorteringar och räntor på förfallodagen under de närmaste 2 månaderna?"

Av de tillfrågade svarade 6 % av att "det inte skulle gå" eller "skulle bli svårt". De 6 % beräknas uppgå till ca 400 000 personer enligt rapporten.

När vi frågar Rikskronofogden om relevansen av siffran 400 000 så hänvisar Eva Liedström-Adler till andra internationella undersökningar, t.ex. i Storbritannien som nått liknande resultat, vilket man inom myndigheten anser ger stöd åt att siffran är rimlig.

– Man skulle också kunna jämföra med antalet gäldenärer som är föremål för indrivning, säger Eva. Idag ligger den kring ca 500 000, men i den siffran ingår visserligen också företag.

Vi har inte några invändningar mot vare sig beräkningen eller antalet. Inte heller vill vi på något sätt påstå att hushållens upplevelse av betalningsproblemen skulle vara felaktig eller överdriven. Men – som man frågar får man svar – och vare sig frågan eller definitionen säger något om vad räkningarna, amorteringarna och räntorna består av. Därmed kommer svaret att omfatta allt från basbehoven till trevliga, men inte livsnödvändiga utgifter.

Eva Liedström Adler, Rikskronofogde

Konsekvensen blir att den överskuldssatta populationen med Kfm:s definition blir ohanterligt stor och dessutom sprider den ut sig över en väldigt lång axel, från dem som med lite gammaldags hederlig budgetplanering skulle kunna lösa problemet till dem som är i en sådan besvärlig situation att de är kvalificerade för skuldsanering.

Populationen 400 000

Men vilka är då dessa 400 000 individer? Vi undrar hur de fördelar sig över exempelvis ålder, kön, inkomst, utbildning. Hur stor andel är arbetslösa respektive arbetan-

de, familjer med respektive utan barn, ensamföräldrar, pensionärer och sjukskrivna? Bor de i villa, bostadsrätt, hyresrätt, i storstad, i småstad, i glesbygd? Hur stora är deras skulder, vad består de av?

Eva Liedström-Adler finner våra frågor intressanta och säger att det vore fantastiskt om Kfm hade sådana uppföljningsmöjligheter.

– Några sådana statistikskiktningar görs inte, medger Eva och tillägger att myndighetens IT-system är för gamla för att klara den uppgiften. Det händer att vi gör särskilda punktsatser, men ingen löpande uppföljning avseende t.ex. inkomster, utbildning, andel arbetslösa, sjukskrivna och liknande. Däremot följer vi upp de gäldenärer som finns registrerade i indrivningen och vi vet hur stor snittskulden är, fördelning allmänna mål och enskilda mål, ålder, geografisk spridning, kön och vilken typ av skulder det handlar om.

Kfm:s rapport kom i början av 2008 och enkätundersökningen som den vilar på utfördes under hösten 2007. Sedan dess har lågkonjunkturen slagit till och troligtvis försämrat läget för en del av de 400 000. Men samtidigt så har stora grupper fått bättre ekonomi med historiskt låga räntor, sänkta skatter och jobbskatteavdrag. Det är rimligt att förvänta sig att åtminstone en del av dem som ingick i gruppen överskuldssatta och som upplevde sig ha svårt att betala sina räkningar nu fått positiva effekter av den finanspolitik som genomförts för att mildra krisen.

Skuld - etiskt och psykologiskt begrepp, inom kristendomen även i betydelsen synd.

Skam - tillskillnad från att skämmas, är en djupt rotad känsla av att inte vara älskad eller duga till. Det är svårt för en person som lever i skam att förverkliga sig själv eller göra verkligt självständiga val. Livet hos en skamfilad person (en person som levt i skam länge) blir oftast tröstlöst - utan hopp eller förtröstan på framtiden. Detta för att skammen har förmågan att ideligen återkomma vilket gör att personen får känslan av att aldrig kunna komma vidare. Detta kan generera känslor som instängdhet, maktlöshet ensamhet e.t.c.

Stress - de fysiologisk-hormonella passningsreaktioner i kroppens organsystem som utlöses av fysiska och mentala påfrestningar, "stressorer". Den kan ha flera olika orsaker; inklusive smärta, nedkylning, rädsla och flykt. Ur evolutionär synpunkt är stress ett mycket viktigt försvar som är bevarat i alla högre djurarter, inklusive alla primater och även gnagare.

Beteende - syftar på handlingar, uppförande eller reaktioner av en individ, människors sätt att vara och förhålla sig till sin omgivning, tillfälligt men oftare i allmänhet. Beteenden kan vara medvetna eller omedvetna, synliga eller dolda och frivilliga eller ofrivilliga. Beteenden är biologiskt sett kopplade till endokrina systemet, och nervsystemet, och sociologiskt till personligheten, uppfostran och betingning. Beteendet hos människor brukar värderas i t.ex. normala och onormala beteenden. Vad som anses vara ett acceptabelt beteende styrs av sociala normer och kontrolleras via olika former av social kontroll.

Attityd - avser inom psykologin en persons medvetna eller omedvetna, öppet visade eller dolda, kognitiva eller emotionella, inställning till något. Till skillnad från exempelvis personlighet antas attityder vanligen i mycket stor utsträckning vara produkter av inlärning eller bygga på tidigare erfarenheter, vilket också gör dem mer öppna för förändring. Attityder antas ofta stå i nära förhållande till beteende, men sambandet är inte enkelt kausalt.

Källa: Wikipedia

Med tanke på hur angelägna Kfm var att veta mer om orsakerna till överskuldssättningen och dess konsekvenser kan det tyckas märkligt att en djupare kunskap om de 400 000:s förutsättningar till att förbättra sin situation är så låg. I och med att man saknar den kunskapen blir det också en svår uppgift att definiera vilka åtgärder som skulle vara lämpliga för att stötta dem.

En ovälkommen försening

En grupp som rimligtvis borde ingå i gruppen 400 000 är de ca 6 000 personer som årligen söker skuldsanering. Jan Ertsborn, fp, har i egenskap av regeringens utredningsman och inom ramen för Insolvensutredningen lagt fram ett förslag om ändringar i skuldsaneringslagen, som ska möjliggöra att fler överskuldssatta kan beviljas skuldavskrivningar.

Besvikelsen blev därför stor när nyheten om att arbetet med att ta fram en proposition för ny skuldsaneringslag är kraftigt försenad och att ett riksdagsbeslut troligen inte kommer tas förrän i höst, med konsekvensen att ändringarna inte införs förrän tidigast 2011. I media, med start i en DN-artikel i början av januari i år, spreds uppgiften att förseningen orsakades av oenighet mellan allianspartierna om lagens innehåll, bl.a. hur lång betalningsperioden skulle vara.

Nyheten föranledde en del mer eller mindre genomtänkta uttalanden i de politiska leden. Socialdemokraterna var snabba med att kritisera alliansen för att inte kunna enas (pressmeddelande 14 januari) jämfört med hur snabba de var att försäma villkoren för de sjuka.

Jan Ertsborn, intervjuades av bl.a. E24 (14 januari 2010), där han hävdade att förslaget var förankrat bland regeringspartierna, men att Beatrice Ask inte prioriterat frågan. I LO-tidningen (15 januari) citerades han i ett resonemang om att inkassobranchen skulle vara "systemets vinnare" med hänvisning till att bankerna sålde sina dåliga krediter billigt i klump till inkassobolagen.

- Hela ärendet ligger i regeringskansliet alltsedan jag överlämnade mitt delbetänkande i utredningen till justitieminister Beatrice Ask i september 2008, kommenterar Jan Ertsborn. Remissutslaget var till allra största delen positivt. Negativa var egentligen bara de instanser som på ett eller annat sätt har egna intressen av att bevara dagens regler, t.ex. Svensk Inkasso, Finansbolagens Förening och Bankföreningen. Mitt parti - Folkpartiet liberalerna - arbetar för att förverkliga samtliga framlagda förslag men överenskommelse föreligger, såvitt jag vet, ännu inte mellan alla fyra allianspartierna.

Claes Månsson, ordförande i Svensk Inkasso, tillbakavisar Jan Ertsborns påstående om borgenärernas egenintresse.

- Påståendet om att inkassobranchen skulle handla i eget intresse faller på sitt eget grepp, menar Claes Månsson. Dels är det en affärsmässig verksamhet som inkassobolagen driver och detta görs av individer av kött och blod, dels tjänar inkassobolagen inte några pengar på evighetsgäldenärerna och lägger därför inte ner några större resurser på åtgärder mot denna grupp.

Claes Månsson hänvisar också till att Riksbanken i sitt remissvar redovisar samma ståndpunkt som Svensk Inkasso och övriga med "egenintresse", nämligen att de föreslagna ändringarna både är förödande för betalningsmoralen i samhället och för kreditväsendet, vilket i slutändan leder till högre kostnader för låntagare och konsumenter.

- Det handlar om väldigt få ärenden med små avbetalningar, säger Claes Månsson. Den stora betydelsen av lagstiftningen är i stället själva idén om att det går att komma överens och att skriva ner skulder. Branchen - och den enskilde gäldenären - vet vad som ytterst krävs av samhället och kan anpassa sig till detta i sina frivilliga uppörelser.

Vi har pratat med Martin Valfridsson, pressekreterare hos Beatrice Ask. Varken ministern eller Justitiedepartementet har uttalat sig om att det skulle finnas en oenighet mellan allianspartierna - snarare tvärtom. Var detta påstående kommer ifrån verkar ingen veta. Däremot bekräftar Martin Valfridsson att det är många parametrar och aktörer som man ska ta hänsyn till och det är en del svåra avvägningar som lagstifarna måste göra innan förslaget kan presenteras.

- Konsekvenserna av att ändringarna dröjer är fortsatt stort lidande för ett antal s.k. evighetsgäldenärer och stora samhällskostnader i form av arbetslöshetsersättningar, långa sjukskrivningar med därtill hörande sjukvårdskostnader och förtidspensioner m.m., svarar Jan Ertsborn när vi ber honom kommentera beskedet. Ett genomförande av förslagen skulle ha inneburit att ett antal personer kunnat återkomma till ett vanligt ekono-

miskt liv och därmed bidragit till en positiv utveckling både för sig själv och för hela samhället.

Det kan tyckas att argumentationen haltar i vissa avseenden. För den som är arbetslös borde det snarare vara konjunkturen som avgör om man kommer tillbaks till arbetslivet än att skulderna försvinner. Kfm:s egen statistik visar att det inte mer än 5-6 % av dem som beviljas skuldsanering som har a-kassa som inkomstkälla. Statistiken visar också att 35 % har sjuksättning och det borde vara så att förutsättningarna att komma ur sjukskrivningen för de flesta beror på fler omständigheter än endast att skuldbördan lättar.

De kvalificerat insolventa

Oavsett när nu propositionen kommer - för det gör den - och i vilken omfattning som näringsidkare kommer att omfattas av förslaget så kan man fundera över om det finns 400 000 överskuldssatta personer - varför har det varit så, i alla fall hittills, att bara en bråkdel söker skuldsanering varje år?

I Insolvensutredningen anges att ändringarna beräknas öppna för mellan 15 000 och 23 000 ansökningar per år. Men vad är det då i de föreslagna ändringarna som kommer att motivera så många fler att söka?

Anna-Carin Gustavsson Åström, processägare Kfm, tror, utifrån de besked som regeringen lämnat i budgetpropositionen, att ökningen främst kommer från småföretagare och enskilda näringsidkare, personer som lika gärna kunde ha varit anställda, exempelvis målare, snickare och frisörer men också att fler fysiska personer kommer att ansöka framöver.

Jan Ertsborn anser att de finns flera olika orsaker till att en del inte söker skuldsanering. För en del är skuldbeloppet inte högt nog enligt gällande regler, för andra uppfylls inte kraven till följd av att de har för "hög" boendekostnad eller "bara" deltidsanställning, menar han.

- En tredje kategori, som troligtvis är ganska stor, har

Charlie Söderberg och Mendec AB

Mendec AB är grundat av Charlie Söderberg, en av profilerna i TV3:s Lyxfällan. Bolaget är ett coaching- och utbildningsföretag som riktar sina tjänster främst till inkassobolag, kreditmarknadsbolag, banker och kommuner men även privatpersoner kan anlita företaget direkt.

Mendec har samarbete med ett ledande inkassobolag och har diskussioner med många andra inkassobolag och fordringsägare. Bl.a. blancolånegivare, bolåneinstitut, banker, kommunala institutioner och hyresvärdar.

Läs mer på www.mendec.se

Foto: "Balansekonomi.se"

blivit helt passiviserad av den rådande situationen och orkar helt enkelt inte genomföra ett skuldsaneringsförfarande. Det är uppenbarligen så att betalningstidens längd om 5 år också avskräcker. På annat sätt kan jag inte förklara varför just förslaget att korta betalningstiden till 3 år blivit så omhuldad av de överskuldsetta gäldenärerna. Det är min bestämda uppfattning att just detta förslag skulle förmå många personer att (änjo eller för första gången) söka skuldsanering.

Det är värt att notera att det inte finns något krav i lagen på minsta skuldbelopp för att beviljas skuldsanering. Däremot spelar skuldens storlek in för bedömningen om gäldenären kan betala sina skulder inom en överskådlig framtid (5-10 år enligt de nuvarande reglerna). Med de nya reglerna har man föreslagit att denna prognos ska förkortas (5-6 år).

Även Eva Liedström-Adler tror att just förkortningen av betalningsplanens längd är det som kommer motivera fler att söka skuldsanering.

- Jag är övertygad om att förkortningen av betalplanens längd från 5 till 3 år kommer att motivera flera att söka, fortsätter Eva. Fem år kan tyckas som en väldigt lång tid.

Eva Cronberg och Arne Andersson är budget- och skuldrådgivare, BuS, verksamma i Nordanstig respektive Gävle håller med om att det går många rykten om vilka som får skuldsanering och att det krävs ett minsta belopp.

- Andra drar sig för att söka, de har gett upp och ser ingen utväg eller orkar inte ta itu med det. Det är inte ovanligt att vi möts av frasen "Detta borde jag ha gjort för länge sedan...". När de får stöd och hjälp lämnar de in ansökan. Många tycker att det är skamfyllt att ha ekonomiska problem, de drar sig för att ta kontakt.

Lena Nordqvist och Bjarne Jensen, Riksförbundet Insolvens, RFI, har inget givet svar på varför det är så få som söker, men delar BuS uppfattning om att det finns en grupp som sökt skuldsanering och fått upprepade avslag av olika anledningar och sedan helt enkelt gett upp. De kan inte heller säga varför fler skulle ansöka om skuldsanering i eftersom RFI endast i mycket liten skala kommer i kontakt med denna stora grupp som inte söker hjälp överhuvudtaget.

Lena och Bjarne anser att en tänkbar orsak kan vara att kraven i nuvarande lagstiftning är ganska högt ställda.

- Även om det fanns en önskan från förra regeringen, vid införande av 2006 års lag om en mildare syn vid såväl Kfm som i domstolarna har detta i förarbetena uttryckt önskemål inte vunnit tillräckligt gehör, menar Lena och Bjarne.

De eviga

En annan grupp, som tillhör de 400 000 är de s.k. evighetsgäldenärerna. Det är personer som under en lång tid har utmätning i sin inkomst (lön, pension, sjukpension, sjukpenning e.t.c.) utan att skulderna nämnvärt sjunker.

Denna grupp har varit föremål för myndigheternas uppmärksamhet under lång tid, bl.a. i diskussionerna om absolut preskription.

- Av de 400 000 personer, som anges såsom överskuldsetta, bör särskilt framhållas de över 100 000 personer, som varje månad har löneutmätning och därmed lever på existensminimum, säger Jan Ertsborn, Insolvensutredningen. Väldigt många av dessa har haft löneutmätningar i många år, därav benämningen evighetsgäldenärer. Under utredningsarbetet uppskattade vi att mellan 15 000 och 25 000 av dessa personer skulle kunna få skuldsanering med de framlagda förslagen.

Evighetsgäldenärerna var i fokus redan under den förra skuldsaneringsutredningen och nämns bland de grupper som bedömdes vara kvalificerade för skuldsanering, men trots detta inte ansökte.

Nittotalisterna

En tredje grupp, som ofta återkommer i debatten är de som drog på sig stora skulder i finanskrisen med stort F i 90-talets början. Vi frågar oss dock vad som skulle motivera om en person befunnit sig i en sådan överskuldssättning i närmare 15 år, lågt räknat, skulle söka skuldsanering nu? Att lagen skulle vara för strängt

formulerad eller att skuldbeloppen skulle vara för låga är knappast troligt. En förkortning av betalningstiden med ett par år ter sig väl svag som enda motivationsfaktor.

- Tyvärr är det nog så att många med 90-talsskulder tillhör den mest passiviserade gruppen av gäldenärer, menar Jan Ertsborn. Många av dessa känner sig också på ett eller annat sätt "misshandlade" av etablissemangen (kronofogde, inkassobyråer, lagstiftare m.fl.). Det finns säkert i denna grupp också en del personer som arbetar vidare i företag genom bulvaner eller som till och med helt gått över till att driva en verksamhet "svart". Det är också bland de med 90-talsskulder som man kan finna många som sett den 3-åriga betalningsperioden som en rimlig och slutlig lösning på ett långt lidande med ständiga utmätningar m.m. För min del är det denna grupp som har störst behov av de nya reglerna för skuldsanering, givetvis under förutsättning att de uppfyller skälighetsrekvisitet.

Jan Ertsborn förtydligar att uppgifterna inte bygger

på någon vetenskaplig undersökning utan är Jans personliga uppfattning, utifrån all den information som nått honom under utredningstiden och tiden därefter från många olika håll. Särskilt från de överskuldsetta själva och deras föreningar, men även från kronofogdepersonal och budget- och skuldrådgivare.

Eva Cronberg och Arne Andersson, BuS, tror inte att gruppen med gamla 90-talsskulder kommer bli mer aktivt i att söka bara för att lagen ändras.

Kronofogdens statistik över personer som beviljats skuldsanering

Skuldens ursprung(huvudsakl.)	2007	2008	2009
Näringsverksamhet	25%	25%	20%
Fastighetsslån	18%	16%	13%
Konsumtion	35%	37%	45%
Annat/okänt	22%	21%	21%
Skuldens storlek	2007	2008	2009
Mindre än 100 000	51%	41%	35%
100 000 – 500 000	21%	26%	34%
500 000 – 2 000 000	23%	27%	25%
Mer än 2 000 000	5%	6%	6%
Inkomstkälla	2007	2008	2009
Tjänst	34%	33%	30%
Sjukersättning	35%	35%	35%
Ålderspension	14%	16%	16%
A-Kassa	5%	4%	6%
Annat/okänt	12%	11%	14%

- Däremot skulle en sådan lagändring gynna många andra för att inte bli evighetsgäldenärer, anser Eva och Arne. De som har dragits med skulderna så länge som 15 – 20 år har kvalificerat sig för en kortare betalningstid. Men denna grupp skulle vara mest hjälpt med en tidsbestämd preskriptionstid på exempelvis 10 år.

Som Budget- och skuldrådgivare anser de att flera

av dem som återkommer sökte under 90-talet men fick avslag, eftersom det verkar ha varit svårare att få skuldsanering i början. Eva och Arne menar också att kommunernas långa väntetider gör också att dessa personer inte orkar "lyfta telefonluren" en gång till.

Även Lena Nordqvist och Bjarne Jensen från RFI menar att det i denna grupp finns de som har fått avslag flera gånger med hänvisning till skälighetsbedömningen och därför inte har försökt igen. De anser att det krävs betydande lagändringar för att nå denna grupp.

- Det går inte att förutspå om gäldenärer med skulder härstammande från 90-talet kommer att söka på nytt vid en eventuell lagändring, medger Bjarne och Lena, men det finns vissa tecken på att detta kan vara fallet. Mycket beror dock på vad som har varit avslagsgrunderna och vad en eventuell ny lagstiftning kommer att innehålla, tillägger de.

En förklaring kan vara, anser RFI, att i den grupp

med skulder som härstammar från 90-talskrisen har fordringarna gått från att vara till största delen bank- eller finansanknutna, till att nu till stor del vara uppköpta av inkassobranchens aktörer, som därmed har fått borgenärsrollen. Fordringarna, som numera är ganska ålderstigna, belastas till den övervägande delen med ränte- och kostnadssummor som gör att det för de största flertalet gäldenärer är omöjliga att reglera.

Uppgiften att äldre fordringar som köps upp av t.ex. inkassobolag skulle bli dyrare och sämre för gäldenärerna i samband med överlåtelsen förekommer av och till i debatten. Påståendet är direkt felaktigt och visar på den okunskap som förekommer i media och hos debattörer om den lagstiftning som reglerar fordringsrätten. Vare sig inkassobolagen, eller någon annan, kan kräva gäldenären på "extra" kostnader vid ett övertagande. De kostnader och utlägg som är möjliga att ta ut i kravprocessen är strängt lagreglerade, likaså är reglerna för den dröjsmålsränta, som kan utgå vid försenad eller utebliven betalning.

Tvärtom hamnar gäldenären ofta i en bättre

situation med ökade möjligheter till att få en individanpassad betalningsuppgörelse när fordran övertagits. Inkassobolagen har ofta större kompetens och kunskaper i fordringsfrågor än vad borgenären har. Fordran är

Jan Ertsborn, Riksdagen

dessutom oftast köpt för ett längre nominellt belopp, vilket gör att incitament är större för inkassobolaget att träffa en betalningsöverenskommelse som omfattar skuldnedskrivning, än ursprungsborgenären som ju faktiskt levererat en tjänst eller en vara som han inte fått betalt för.

De nya riskgrupperna

Just nu pågår en livig debatt huruvida det finns bolånebubbla eller inte, och om den i så fall riskerar att brista när som helst. Man kan minst sagt påstå att oenigheten är stor mellan myndigheter och marknadens aktörer.

Finansinspektionen, FI, publicerade i februari sin rapport över myndighetens granskning av bolånemarknaden. I rapporten anges att bolånen idag utgör 90 % av hushållens samlade krediter, samtidigt har belåningsgraden ökat till historiska nivåer. FI har i sin granskning särskilt fokuserat på kreditgivarnas "kvar att leva på"-kalkyler och utfört stresstester på hushållens betalningsförmåga.

Testerna visade att betalningsförmågan generellt

är mycket bra, och att allt tyder på att de flesta har bra marginaler för att kunna betala sina lån, även med betydligt högre räntenivåer. Däremot är FI mycket bekymrad över de höga belåningsgraderna och menar att även ganska milda prisfall skulle resultera i att ett antal hushåll hamnar i ett läge där fastigheten blir kraftigt överbelånad. Hamnar hushållet sedan i ett läge med minskade inkomster kan de negativa konsekvenserna bli betydande för individen. Särskilt utsatta anser man att yngre låntagare är som inte har kapital att skjuta till.

Inspektionen är så pass orolig att man i en promemoria den 15 februari 2010 meddelar att man överväger att besluta om begränsningar för hur hög belåningsgraden ska tillåtas vara. Bolånemarknaden skulle gälla för nya låntagare, och inte befintliga lån.

Vare sig banker eller hushållen själva tycks vara

särskilt oroade. I en artikel i E24 den 3 mars i år förklarar bankerna att man litar på sina riskbedömningsystem och att det inte finns anledning ändra på dem. Kunderna är pålästa och kloka och kan ta ansvar för sina egna krediter.

Rapporten hade ännu inte publicerats när vi intervjuade Eva Liedström-Adler, Kfm. Inom myndigheten väntade man med intresse på vad FI:s granskning skulle visa. Eva menade dock att det inte fanns någon anledning att oroa sig för hushållens stora bolån, om det visade sig att det finns tillräckliga marginaler för ränteökningar.

Det som är intressant i det här sammanhanget är

att myndigheterna har tilltro till låntagarnas betalningsförmåga när det handlar om krediter på åtskilliga miljoner, men samtidigt har så liten tilltro till samma låntagare när det gäller småkrediter på 3 000 kr.

Anledningen att Kfm fokuserat så intensivt på en, i sammanhanget, liten andel av de totala antalen betalningsförelägganden (4 %) förklarar Eva med att man vill verka i förebyggande syfte, eftersom man såg en enorm ökning av ansökningar relaterade till SMS-lånen från 2006. Eva anser att man lyckats bra med de utbildningskampanjer man haft ihop med andra myndigheter t.ex. riktade till ungdomar.

- Vi ser nu att de korta SMS-lånen minskar bland ungdomar. Tyvärr ser vi nu att de istället ökar bland kvinnor över 36. Vi planerar därför att undersöka orsaken till det, och sätta in förebyggande åtgärder för den gruppen.

Vill man vara riktigt petig så skulle man kunna förklara den enorma relativa ökningen av SMS-relaterade krav med att en del har gått med att SMS-lånen inte fanns före 2006. Däremot bidrar säkert de snabba och korta krediterna till att förlänga och förvärra en ekonomisk situation som redan gått överstyr.

Charlie Söderberg, för de flesta känd från TV3:s program Lyxfällan, menar att det inte handlar om unga människor som lånar pengar till mera öl klockan ett på natten eller kvinnor som vill köpa en ny handväska.

- Det är vanliga människor som kanske inte kan betala hyran och som skäms för att de inte klarar sin ekonomi. Det är krediter där man inte behöver förklara sig, det ställs inga frågor om vad och varför man behöver pengarna. De använder den här typen av krediter för att de upplever att de inte har något val, och det vet att det är ett dåligt val. För dem är det en räddningsplanka för att klara en akut situation.

Eva Cronberg och Arne Anderson, BuS, anser att det är alldeles för lätt att få krediter till konsumtion. Eva och

Arne menar att det är i första hand kreditgivarna som måste börja tänka i andra banor, vara mer restriktiva.

- Det handlar inte bara om politiker utan även om t.ex. telefonförsäljare och de försäljare som finns i stort sett i varje köpcentrum. Dessa försäljare måste lära sig att acceptera ett nej. En mer återhållsam försäljningsteknik skulle bespara många människor ekonomiska bekymmer.

De skuldbelagda

Just skam, skuld och utanförskap som de överskuld-satta känner påpekas alltid i debatten. Men det finns anledning att fråga sig om det inte blir kontraproduktivt att ständigt kategorisera denna stora grupp med schabloniserade och negativt laddade begrepp. De överskuld-satta är individer som alla har sin story, sina val och sin unika situation.

Risken blir att man snarare förstärker hopplösheten för t.ex. de passiverade istället för att ta fram de positiva krafterna och möjligheterna till lösning.

Eva Liedström-Adler understryker att de starka orden kommer från gäldenärerna själva, och inte är någonting som vare sig pressen eller Rikskronofogden initierat.

- Det framkom mycket tydligt i de djupintervjuer som TNS gjorde i samband med rapporten, säger Eva. Vår uppfattning är att gäldenärerna inte skyller ifrån sig när

det gäller orsakerna till att de hamnat i sin situation eller vältrar över ansvaret på oss att reda ut situationen. Däremot upplever de mycket skam och skuld och många verkar inte veta hur de ska bära sig åt när de får svårt att betala sina räkningar.

När man läser de 11 djupintervjuerna med

överskuld-satta gäldenärer i Kfm:s undersökning så är det få som talar om skam och skuld, däremot att de mår dåligt av att ha skulder, att inte ha råd och hopplösheten i att inte veta hur man ska ta sig ur situationen, vilket inte är riktigt samma sak. Däremot så har flera kommit i kläm i sin kontakt med försäkringskassa, socialen och skattemyndigheten. Påfallande många har också när skuldsättningen börjat gå överstyr av olika anledningarna tagit beslut som oavsiktligt tenderat att förvärra skuldsättningen.

Det är svårt att hitta någon rimlig förklaring varför

föreställningen om att ekonomiska problem fortfarande, i dagens moderna samhälle, är så skambelagt att individen håller masken och försöker leva som om inget hänt och därmed drar på sig ännu fler skulder. För många andra känsliga och personliga saker finns få hämningar: att tala om problem i sina förhållanden, på sin arbetsplats eller hur mycket man avskyr sin chef till exempel. Med mobiltelefonens genomslagskraft så är det inte sällan det också sker i det offentliga rummet. Charlie Söderberg menar att kreditsamhället i Sverige

i dag fortfarande delar in personer i "bra" och "dåliga" betalare och ignorerar orsakerna till den uppkomna situationen.

- Vi måste få en debatt om vad det är som skapar problemet och hur man stöttar de personer som behöver hjälp med att komma till rätta med sina ekonomiska problem. Det är en debatt som måste föras i samhället och i hela mediasvängen och av alla – inte bara myndigheter.

Beteendevetenskap

Beteenden och attityder är ord som har kommit att bli starkt värdeladdade på ett negativt sätt i överskuld-sättnings-sammanhang. När inkassobranchen för fram synpunkter om att någon form av ansvar måste väl den enskilda individen ändå ha för sitt skuldsättningsbeteende, är risken påfallande stor att utsättas för massiv och onyanserad kritik. Alternativt så ignoreras eller avfärdas synpunkten med mer eller mindre upprädd argument som antyder att branschen saknar förståelse för den överskuld-satte och enbart sätter de egna ekonomiska intressen i första rummet. Politiker och myndigheter vägrar ensidigt diskutera en frågeställning där avsikten inte är att undervärdera de många gånger olyckliga omständigheter som kan vara de utlösande faktorerna för ett överskuld-sättningsproblem, utan de bakomliggande faktorerna t.ex. skuldsättningsgrad och beteenden vad gäller skuldsättning.

Kronofogdemyndighetens rapport "Alla vill göra rätt för sig" – en sammanfattning

Överskuld-satt är den som själv upplever sig ha ständigt återkommande problem med att inte kunna betala alla sina räkningar. Enligt Kfm uppgår antalet överskuld-satta (med ovan definition) till minst 400 000. Överskuld-sättningen bedöms kosta samhället cirka 30-50 miljarder kr per år.

Överskuld-sättning är inte ett fattigdomsproblem. De flesta fattiga är inte överskuld-satta och de flesta överskuld-satta är inte fattiga. Överskuld-satta hushåll har däremot ofta små marginalar.

Det finns egentligen inga särskilda kännetecken för överskuld-satta vad gäller t.ex. utbildningsnivå, familjesituation eller ålder. Alla typer av hushåll kan bli överskuld-satta.

De flesta överskuld-satta har drabbats av en oförutsedd försämring av sin ekonomi t.ex. arbetslöshet, sjukdom eller konkurs. Personliga bekymmer som skilsmässa och dödsfall i familjen har också betydelse. De flesta arbetslösa, sjuka och skilda personer blir dock inte överskuld-satta. Den egna förmågan och nätverk runt omkring dessa personer påverkar också. En kombination av olika händelser och omständigheter kan leda till överskuld-sättning. Ju fler "kriterier" man uppfyller desto större är risken att man drabbas av överskuld-sättning.

Det kan även finnas strukturella orsaker t.ex. ekonomin och samhällets utveckling. Kreditförluster och överskuld-sättning minskar inte bara för att välståndet ökar – välstånd kan tvärtom öka det ekonomiska risktagandet med överskuld-sättning som följd.

Konsekvenser av överskuld-sättning är bl.a. risk för socialt utanförskap och ökade skamkänslor som utgör ett starkt hot mot individens självkänsla och kan ge upphov till stressymtom. Generellt sett har de överskuld-satta cirka 35 % lägre hälsovärden än normalbefolkningen.

Det är viktigt att den överskuld-satte kan fortsätta att vara ekonomiskt aktiv och arbetsstätt och regelverk behöver därför anpassas för att skapa sådana förutsättningar. Samhället och borgenärerna behöver också incitament för att uppmuntra och stödja detta.

Då kunskapen om orsakerna till överskuld-sättning och dess konsekvenser är för dålig hos många, bör en satsning göras på ökad kunskap samt en fortlöpande bevakning ske av utvecklingen.

Kfm:s slutsats är att ståndpunkten för såväl samhället som enskilda individer som på ett eller annat sätt kommer i kontakt med överskuld-satta personer måste vara att alla vill göra rätt för sig. Förebyggande åtgärder måste sättas in förhindra att personer hamnar i överskuld-sättning och som underlättar att göra rätt för sig. Detta leder till minskat lidande och samhällsekonomiska vinster.

Källa: Kronofogdens rapport, januari 2008, "Alla vill göra rätt för sig – överskuld-sättnings orsaker och konsekvenser"

I rapporten "Alla vill göra rätt för sig" finns motstridiga uppgifter huruvida de överskuldssatta har några gemensamma egenskaper eller inte. Det konstateras på ett ställe att individer med låg utbildning, låg inkomst och ointresse/okunskap om den egna ekonomin är överrepresenterade i gruppen, men det finns också referenser till att det motsatta, d.v.s. att man inte hittat några egentliga gemensamma kännetecken för gruppen, t.ex. avseende utbildning. Rapportförfattarna anser att det är helheten som avgör – en kombination av händelser, den egna förmågan och omgivningen som avgör om ett hushåll blir överskuldssatt eller inte.

Eva Liedström-Adler menar att man hos myndigheten är av den uppfattningen att det är kunskapsbrist och avsaknad av nätverk som är de mest bidragande orsakerna till att en person hamnar i överskuldssättning, men att även "stoppa-huvudet-i-sanden"-mentaliteten drar sitt strå till stacken. Ändå är det de tre faktorerna sjukdom, skilsmässa och arbetslöshet som konstant framhävs i debatten.

En undersökning på samma tema, vars slutsatser

i stort går tväremot Kfm:s, är den som FI genomförde under 2007: "Hushållens ekonomiska förmåga". Den bygger också på en enkät om hur hushållen klarade sin ekonomi och syftade till att undersöka i vilken utsträckning konsumenterna tar tillräckligt ansvar för sin privatekonomi.

FI konstaterade att en av undersökningens viktigaste slutsatser sannolikt är att "de 10 % som har svårt att få pengarna att räcka till inte utmärker sig inom de "hårda" fakta som undersökningen baseras på, d.v.s. det är både män och kvinnor, civilståndet är jämt fördelade, o.s.v. Däremot är de "mjuka" kriterierna, som omfattar attityden till privatekonomin mer betydelsefulla. I gruppen är de som har dålig planering av sin ekonomi, som har liten eller ingen ekonomisk buffert och som har en avvikande attityd (hellre slösa än spara) överrepresenterade. Resultatet visar också att denna grupp använder kreditkort och lånar på annat sätt i mycket högre omfattning istället för att sänka sina utgifter eller jobba "extra".

Kfm har visserligen noterat FI:s resultat i sin rapport

men i övrigt lämnat den utan vidare analys, vilket är beklagligt eftersom FI framför andra bakomliggande faktorer till överskuldssättning än de som förs fram i Kfm:s rapport.

Även Riksbanken, en av våra tyngsta remissinstanser, berör ämnet beteende i sitt remissvar till de föreslagna ändringarna i skuldsaneringslagen. Riksbanken uttalar att "dessutom utreds inte i tillfredställande utsträckning i vilken omfattning förslaget kommer att påverka låntagares beteende. Därmed riskerar utredningen underskatta antalet gäldenärer som, till följd av en lagförändring, kan komma i fråga för en skuldsanering".

Charlie Söderberg ägnar sig i stor omfattning åt att arbeta med den skuldsatte individens i TV3:s program Lyxfällan. Programmet, som nu är inne på sin 8:e säsong, har naturligtvis en tillspetsad dramaturgi, men den har pedagogiskt syfte och visualiserar en verklighet som inkassobranschens alla mini-charlies är väl förtrogna med.

– Jag tror stenhårt på att beteendeförändring är nyckeln för att ta sig ur en ekonomisk katastrof, säger Charlie, och arbetet med Lyxfällan har gjort mig ännu mer övertygad. Vårt koncept går ut på att coacha de skuldsatta ur skuldfällan, inte omyndigförklara dem.

Charlie tror så fast på idén att han nu paketerar

tjänsten i form av en "Lyxfällan light" som han genom sitt och affärspartner Frank Hemgrens nystartade bolag Mednec. AB marknadsför mot inkassobolag och kreditgivare, som ett kompletterande alternativ till mer traditionella inkassoåtgärder. Företaget utbildar ekonomicoacher som på uppdrag ska coacha privatpersoner till att sanera sin ekonomi.

Även Lena Nordqvist och Bjarne Jensen från Riksföreningen Insolvens refererar till beteende där en hårt skuldsatt individ går in i en förnekelseprocess, och brev från inkassobolag och Kfm inte längre öppnas.

– Beteendet har psykiska förtecken och det går utanför vårt kompetensområde att beskriva symtomen ingående, medger Lena och Bjarne, men gäldenären ger sig själv en möjlighet att fly verkligheten, då lösningar på problemen inte av egen kraft går att uppbära.

RFI anser att det är en omöjlig uppgift såväl för föreningen som för lagstiftaren att nå gäldenärer med övermäktiga skuldproblem och som "gömmer sig" eller drar sig undan på detta sätt.

Återfallen?

Det övergripande målet med skuldsanering, vilket alla tycks vara överens om, är ekonomisk rehabilitering. De argument som förs fram är att den skuldsatte ska kunna

komma tillbaka till ett normalt ekonomiskt liv. Vad definitionen av ett "normalt" ekonomiskt liv ska omfatta är inte helt självklart.

Enligt Anna-Carin Gustafsson Åström är Kfm:s utgångspunkt att beviljade skuldsanerings ska vara hållbara.

– Vår uppfattning är att 95 % av alla beviljade skuldsanerings i Sverige idag håller och uppfyller lagens rehabiliteringssyfte. Enligt vår definition innebär detta att personen inte återkommer till oss med nya skulder, säger Anna-Carin.

Alektum Inkasso AB hanterar ett stort antal

konsumentfordringar och har löpande följt upp ca 8000 gäldenärer som beviljats skuldsanering. Statistiken består av alla gäldenärer med pågående skuldsanering och som skaffat sig nya skulder där Alektum skickat ut inkassokrav. Man ska dock komma ihåg att de ärenden där gäldenären betalad inkassokravet gallras efter 1 år. Alektums uppföljning visar att så många som 32 %, återkom till dem med nya skulder under skuldsaneringsperioden.

– Anledningen till att vi tagit fram denna statistik är att vi ville titta närmare på själva skuldbeteendet, säger Peter Hellman, Alektum. Det är inte för att peka finger åt dem som skuldsatt sig igen. Siffrorna är inte framtagna till stöd för uppfattningen att ändringar i skuldsaneringslagen måste ske, utan som indikation på att samhället har misslyckats med att rehabilitera överskuldssatta personer och få tillbaka dem till ett normalt liv, sett ur ett skuldperspektiv. Det är kanske dags att samhället arbetar mer med de bakomliggande faktorerna till skuldsättningsproblematiken och inte bara förlitar sig på lagstiftningen.

Konsumentombudsmannen, KO, har inbjudit

Svensk Inkasso till överläggningar angående återfall i skuldsättningsbeteende trots beviljad skuldsanering. Projektgruppen, där även Kfm ingår, har haft sitt första möte under februari och kommer att följa upp med ett nytt möte under april.

– Frågan om hållbarhet har också diskuterats med SI:s ordförande och enligt den undersökning som han gjort i branschen anser alla tillfrågade aktörer att Kfm:s bedömning är korrekt, kommenterar Anna-Carin Gustafsson Åström uppgiften. Ett bolag skiljer sig dock från mängden och menar att 32 % återkommer med nya skulder. På vår fråga vilka typer av skulder och gäldenärer det rör sig om saknas dock svar, men vi kommer tillsammans med SI och berört bolag att arbeta vidare för att få ytterligare klarhet kring våra frågor, och framförallt, hur vi på Kfm kan arbeta för att öka hållbarheten i besluten mot just det aktuella bolaget.

Bjarne Jensen, Riksförbundet Insolvens

Problemet med Kfm:s hållbarhetsiffror är att

definitionen för hållbarheten är om personen återkommer till Kfm med nya skulder. Såvitt vi känner till så finns ingen uppföljning av om personen har återgått till ett "normalt" ekonomiskt liv. En stor andel av de beviljade skuldsaneringarna är s.k. nollbeslut, vilket innebär att personerna inte har någon betalningsförmåga överhuvudtaget. I de fallen är det osäkert om skuldavskrivningen i sig innebär en ekonomisk rehabilitering, eftersom personens i värsta fall ligger långt under normen för existensminimum, skuldsanering eller inte.

Det är dessutom väl känt, även för myndigheten, att borgenären eller inkassobolaget innan ärendet lämnas till Kfm gör en bedömning av utsikten att få betalt genom just den åtgärden. Finns information som visar på motsatsen så lämnas ärendet helt enkelt inte vidare, eftersom ansökan och eventuell utmätning bedöms bli resultatlösa. Har gäldenären exempelvis en pågående skuldsanering, låga inkomster, en notering om att utmätningbara tillgångar saknas o.s.v. är det osan-

Peter Hellman, Alektum Inkasso

olikheten att nya skulder hamnar i Kfm:s register och noteras därför som "hållbar" i myndighetens statistik.

- Det har nämnts för utredaren under hand och även i vårt remissvar att det är viktigt att rehabiliterande åtgärder möjliggörs, inte endast skuldavskrivning, säger Claes Månsson, Sl.

De personer det är fråga om måste få vägledning

som gör att de kan ta sig ur sitt skuldbeteende. Detta arbete faller på budget- och skuldrådgivarna, som har för dåliga resurser och som inte har någon entydig ledning, eftersom de är anställda av kommunerna, understryker Claes. Jag har påpekat att de bör ligga under KO och att förstärkta resurser krävs.

Lena Nordqvist och Bjarne Jensen uppger att RFI har goda erfarenheter med dem som beviljas skuldsanering, men anser att Kfm:s statistik visar att vissa av dem som fick skuldsanering två år senare återkommit med nya skulder. För att undvika ett sådant oönskat fenomen förordar även RFI uppföljning under betalningsperiodens löptid. Det kan diskuteras vem som ska göra uppföljningen, men det är en uppgift som mycket väl kan åläggas Budget- och skuldrådgivarna i kommunerna menar man.

Saxat från Kronofogdens rapport "Alla vill göra rätt för sig" - om Inkassobranchen och borgenärer:

"Den som drar på sig en betalningsanmärkning för ett relativt litet belopp kan med största sannolikhet inte betala. Det är osannolikt att någon frivilligt drar på sig en betalningsanmärkning för ett litet belopp därför att man inte vill betala." (sidan 15).

"Den bästa avbetalningsplanen ur ett inkassoperspektiv är en där beloppet precis täcker löpande avgifter och räntor men där skulden behålls oförändrad. Betalningarna kan då hålla på i evighet." (sidan 72)

"Just avgifter och dröjsmålsräntor utgör sådana incitament för den som för egen eller annans räkning driver in en fordran som kan bidra till att gäldenären får svårt att ta sig ur en överskuldssättning" /.../ "Ett alternativ för att komma till rätta med det här incitamentet kunde vara att begränsa eller stoppa räntan under den tid som en fordran är föremål för handläggning vid Kronofogdemyndigheten." (Sidan 72)

"Den moderna tekniken har bidragit till att göra andrahandsmarknaden för obetalda fordringar lönsam. Handeln har ökat i omfattning. Det här innebär att det mer sällan är den ursprungliga fordringsägaren som gör en fordran gällande när det har gått en längre tid efter förfallodagen. Samtidigt

har trycket på gäldenärerna ökat eftersom även gamla fordringar numera görs gällande i stor utsträckning. Detta innebär bland annat att frågorna om preskription i dag aktualiseras oftare än förr. De förslag på åtgärder som redovisas under föregående avsnitt [absolut preskription, räntetak m.m., redaktionens not] om borgenärernas incitament skulle även begränsa lönsamheten för andrahandsmarknaden och därmed lindra gäldenärernas situation." (sidan 72)

"Ersättningen för kravbrevet bör vara ersättningsgillt endast om betalningspåminnelse har skickats till den betalningsskyldige. Inte heller borde det vara tillåtet att gottgöra sig arvode för ett betalningsföreläggande som avser endast ränta eller kostnader, om inte gäldenären dessförinnan har informerats om den förestående ansökan" (sidan 72)

"Dröjsmålsräntorna och avgifterna är svåra att förutse för gäldenärer i största allmänhet. Detta förstärker de överskuldssattas känsla av vanmakt och hopplöshet. Olika åtgärder för att begränsa dessa räntor och avgifter skulle innebära en bättre balans mellan fordringsägarens och gäldenärens ansvar för den obetalda skulden." (sidan 72)

"Även preskriptionsreglerna kan behöva ses över. En fordran mot en konsument preskriberas normalt efter tre år. Genom att systematiskt utnyttja preskriptionslagens möjligheter till preskriptionsavbrott hålls många fordringar mot konsument trots det vid liv under lång tid. Enligt utsköningsbalken ska gäldenären göra invändning mot en fordran om fordringen har preskriberats. Många gäldenärer har svårt att veta huruvida en fordran är preskriberad eller inte. Reglerna är inte helt enkla ens för professionella bedömare." (Sidan 71)

"Borgenärer och inkassoföretag beskriver orsaker utifrån ett ytligt perspektiv eftersom de egentligen saknar kunskaper i frågan. De betraktar den skuldsatte individen utifrån ett lönsamhetsperspektiv och är ofta mer anklagande än förstående. Fokus ligger på att få betalt - de bryr sig inte om vad som ligger bakom den överskuldssattes situation." (sidan 76)

"Borgenärer och inkassoföretag skulle ha nytta av en ökad kunskap. De skulle förmodligen kunna öka sina chanser att få betalt om deras agerande byggde på en djupare kunskap om överskuldssättningens orsaker och konsekvenser." (sidan 77)

- Det kan även diskuteras om det i lagstiftningen ska införas en form av upplysningsplikt där inkassobolagen åläggs att inrapportera till t.ex. Kfm om en skuldsaneringsgäldenär återkommer med nya skulder, föreslår Lena och Bjarne. En sorts "säkerhetsventil" för att myndigheten ska kunna vidta åtgärder som kan hindra en omprövning av beslut, eller i värsta fall omintetgöra en skuldsanering.

Betalningsmoralisterna

Det finns en risk med att vidga tillämpningen av skuldsaneringsinstitutet alltför mycket. Konsekvensen kan bli att låntagarnas riskbenägenhet ökar och att synen på att "göra rätt för sig" försämras. Den allmänna betalningsmoralen blir helt enkelt naggad i kanterna, vilket kan få olustiga konsekvenser för alla, inte enbart de överskuldsetta. Sjunger återbetalningsviljan så är det också sannolikt att kreditvillkoren för stora grupper låntagare kommer att försämrats, t.ex. i form av kortare återbetalningstider och sämre möjligheter att få kredit över huvud taget.

Den ensidiga vinklingen i debatten riskerar att

urvattna begreppet överskuldsett så att även den som har relativt måttliga ekonomiska problem kräver radikala skuldavskrivningar, där det i själva verket skulle räcka med att se över sina konsumtionsvanor och göra en budgetplanering.

Svensk Inkasso anger i sitt remissyttrande om utredningsförslaget att effekten av att införa en alltför generös inställning till den rådande normen om att gäldenärsansvar alltid ska infrias kommer att få konsekvenser i medborgarnas förhållningssätt till betalningsansvar. Det är hittills okänt vad försämrade betalningsmoral kan leda till för samhället, men ett stramare utformat kreditutbud med kortare återbetalningstider och sämre möjligheter för finansiering bedömer SI som sannolika konsekvenser.

Eftersom inkassobranchen och bankerna synpunkter i frågan blir definierade med "egenintresse" av utredaren Jan Ertsborn, kan i sammanhanget nämnas att även Riksbanken i sitt remissyttrande över utredningens förslag uttrycker tveksamhet till ändringarna med hänvisning till vad det skulle kunna innebära för den allmänna betalningsmoralen. Riksbanken påpekar att inga grundliga studier har gjorts av vad effekterna av en uppluckring av villkoren kan innebära för kreditmarknaden och om det finns risk att låntagarnas riskvillighet ökar och kreditdisciplinen försämrats.

Det traditionella åtgärdsprogrammet

Vad ska man då göra **för** de överskuldsetta, för att förhindra att de som ännu inte behöver en skuldsanering inte ska hamna där, för att de som beviljats sanering verkligen kan komma tillbaka till ett normalt ekonomiskt liv och för att hjälpa de som ännu inte förmått göra

Anna-Carin Gustafsson Åström, Kfm

något åt sin situation ut ur passiviteten?

Eva Cronberg och Arne Anderson, BuS, menar att budget- och skuldrådgivarna måste få kvalificerad vidareutbildning för att kunna möta problemen och att arbeta förebyggande. Eva och Arne anser att utbildning i vardagsekonomi är en grund till mindre skuldsättning och måste införas snarast från grundskolan och uppåt. Men det finns andra förenklingar som skulle göra det lättare för gäldenären.

- En sak skulle vara att gör ansökningsblanketten för skuldsanering enklare så att de som vill kan fylla i den själv. För de som inte uppfyller lagens krav om skuldsanering skulle ett saneringslån eller socialt lån få dem på fötter igen. Det skulle ge dem en möjlighet att samla sina skulder på ett ställe och få en rimlig månadskostnad.

Även inom Kfm tycker man att skolan måste ta ett större ansvar och lära ungdomar att läsa lånehandlingar och förstå avtal, räknat ut ränta o.s.v. Men Eva Liedström-Adler medger att man insett att det är omöjligt att få in ämnet "vardagsekonomi" som ett kärnämne och Kfm fokuserar därför på andra aktiviteter som exempelvis "Koll på Cashen" kampanjen.

Kommunernas budget- och skuldrådgivning fyller en viktig funktion i att ge råd och stöd för den som behöver hjälp i en havererad ekonomisk situation. De resurser som satsas på denna viktiga samhällservice är dock minst sagt skiftande och i många kommuner otillräcklig, något som Konsumentverket, KV, konstaterat i sin uppföljning av verksamheten i landets kommuner.

Anna-Carin Gustafsson Åström, Kfm, konstaterar

också att tillgången av budget- och skuldrådgivare dessvärre varierar kraftigt över landet, vilket ställer till problem. Kfm märker dessutom av skillnaden i kvaliteten på budget- och skuldrådgivarnas arbete, vilket beror på att avsatta medel skiljer sig så mycket åt mellan kommunerna.

- Budget- och skuldrådgivarna har fått en utökad roll

när ändringarna i skuldsaneringslagen trädde ikraft år 2007, menar Anna-Carin. Lagstiftarens intention är ju att budget- och skuldrådgivningen ska vara arbetat parallellt med Kfm. Myndigheten med utredning och beslutsfunktion och budget- och skuldrådgivarna med råd och anvisningar före, under och efter skuldsaneringsperioden.

Riksförbundet Insolvens vill hellre att de fordringar som ligger hos inkassobolagens långtidsbevakning, bl.a. de som härstammar från 90-talet ska behandlas annorlunda i skuldsaneringsprocessen.

- Fordringar som ligger hos inkassobolagen där löne- och sakutmätning inte är möjlig, är i princip inte till gagn för någondera av parterna, anser Lena Nordqvist och Bjarne Jensen. En tillfredställande lösning skulle vara att, det i skuldsaneringsprocessen, sågs lite mildare på de fordringar som härstammar från 90-talet då utsikterna till att dessa kommer att betalas till fullo är i det närmaste obefintliga.

Det tycks finnas en övertro bland politiker och

myndighetspersoner att skuldavskrivning är den bästa och enda lösningen för den som är överskuldsett. De tycks också finnas en övertro på att det bara är genom lagstiftning och myndighetens övergripande ansvar som det låter sig göras.

Det alternativa åtgärdsprogrammet

Såväl utredare Jan Ertsborn, BuS och Riksföreningen Insolvens talar om passivitetsfällan för de överskuldsetta. Individerna orkar helt enkelt inte ta itu med sitt problem eller flyr in i ett förnekelsebeteende. I krav- och kredit-sammanhang är en av de stora utmaningarna just att få igång dialogen med den skuldsatte och hitta det som motiverar den som konsekvent duckar för alla försök till konstruktiva förslag.

När Charlie Söderberg och hans partner i Lyxfällan

möter personerna i programmet så strävar de efter att vara brutalt uppriktiga. Viktigast är att väcka personen ur apatin.

- Även om det kanske låter förskräckligt, så blir jag lättad när personen börjar gråta. Då vet jag att vi nått fram och kan börja hitta alternativen för vägen tillbaka, säger Charlie. Människan är funtad så att man undviker att utsätta sig för det som man upplever som obehagligt. Är man höjdrädd så åker man inte gärna berg-och-dalbanan på Gröna Lund.

Något som är avgörande för att lyckas med en ekonomicoaching och hitta fungerande lösningar är att involvera hela familjen, enligt Charlie. I många fall handlar helt enkelt om att få familjemedlemmarna att prata med varandra.

- Det gäller att få individen att öppna alla de där kuverten med kravbrev och göra en sammanställning som visar hur det faktiskt ser ut. Även om det är chockartat att se hur illa det verkligen är så upplever många det som en lättnad, att äntligen få bilden klar för sig, säger Charlie.

Trots det allvarliga i situationen och det brutalt uppriktiga budskapet så upplever Charlie att de flesta uppskattar att någon äntligen talar till dem som en vuxen människa. Det kanske är det som är problemet när myndigheterna ska "hjälpa" - man behandlar personerna som ett barn där myndigheten tar tag i och ska lösa problemet.

- Behandlar man vuxna som barn som inte själva kan ta ansvar, så kommer de bete sig så också, understryker Charlie. Vi arbetar med viljan, inte hotet. Vi ska inte lösa problemen åt dem, utan uppmantra individen till förändring och att lösa problemen själva.

Att ta sig ur en skuldfälla och ekonomisk kris handlar ofta om vad individen upplever som stora och drastiska åtgärder, t.ex. att sälja bilen. Men den verkliga utmaningen är att få individen att ta besluten och verkligen genomföra dem också.

- Man måste skapa en målbild som motiverar till förändring. Det är sällan tiden som det tar att komma igen som är ett problem, menar Charlie. En betalningsplan på fem år är inget som hindrar bara man ser ett slut och inte minst att det händer något under tiden.

Det här är något som varje erfaren inkassohandläggare vet. Det som myndigheterna känner till, men sällan erkänner, är de tusentals överenskommelser med överskuldssatta gäldenärer som görs inom inkassobranschen. Uppgörelser som ofta omfattar någon form av skuldavskrivning.

- Det är viktigt att lyfta fram och poängtera att inkassobranschen ingår varje dag ett stort antal frivilliga uppgörelser med högts rimliga betalplaner säger Claes Månsson, SI. Vid varje sådant tillfälle görs en individuell bedömning av den specifika individens situation. Gäldenärerna möts med både förståelse och omsorg, vilket båda parter tjänar på. Inkassobolagens mål är självklart att ingå hållbara uppgörelser som är en win-win-situation för både inkassobolag/borgenär och gäldenär.

De mystiska 400 000

Så vad har vi lyckats ta reda på om de 400 000 överskuldssatta och vad vi ska göra för dem? Inte ett skvatt, faktiskt, förutom att det är en väldigt stor grupp individer.

Däremot har vi funnit att det tycks väldigt mycket

- tyckande som inte grundar sig på konsekventa uppföljningar eller vetenskapliga undersökningar utan personliga intryck och upplevelser. Det är inget som säger att tyckandet inte skulle vara korrekt. Men vi vet inte - eftersom det inte finns några säkerställda mätningar som bekräftar påståendet - eller avfärdar det.

Har man som exempelvis Jan Ertsborn kontaktats

av ett stort antal personer som på olika sätt representerar gäldenärssidan där individerna berättar om sin verklighet så behöver det inte vara så att dessa personer nödvändigtvis är representativa för de 400 000 överskuldssatta, eller ens den grupp som är kvalificerade för skuldsanering.

Det finns vissa tal som mer eller mindre går att verifiera, huruvida de individer som ingår i de talen är desamma som de 400 000 är svårt att avgöra eftersom mätningen av de 400 000 är gjord utifrån en upplevelse hos individen, medan övrig statistik bygger på faktiska registrerade personer hos Kfm (492 417 gäldenärer i indrivningens databas) eller beslutade åtgärder (100 967 pågående löneutmätningar) eller antalet beslutade skuldsaneringar (6559).

Vi har inte heller funnit något svar på varför så få av de 400 000 söker den lagstadgade möjligheten att få sina skulder nedskrivna. Mest har vi hört gissningar om varför de som bör uppfylla lagens alla krav inte söker. Det troligaste svaret är att de, i likhet med andra ekonomiskt utsatta, t.ex. långtidsarbetslösa och långtgidsjukskrivna hamnat i en passivitetsfälla, vilken är svår att bryta sig ur. Eller så är det kanske helt enkelt så att de misstror myndigheter så pass mycket att de inte vill utsätta sig för den granskning och det ingrepp i sitt liv som de uppfattar att en skuldsanering skulle innebära.

Ingen vet heller riktigt vad det är som skulle

motivera dessa grupper att bryta passiviteten annat än möjligtvis den föreslagna förkortningen av betalningsplanen. Vi är tveksamma till om det skulle vara tillräckligt för att motivera personer som inte orkar ta itu med sin situation, men även Budget- och Skuldrådgivningen och Riksföreningen Insolvens verkar inte heller vara helt övertygade.

Vi har inte kunnat finna någon som kan ge ett svar på vad vi ska göra för de 400 000, vilket inte är så konstigt eftersom inte ens Kfm, som tagit fram siffran, vet vilka de 400 000 är och därmed inte heller vilka behov och förutsättningar de har att ta sig ur överskuldssättningen.

En ny attityd

Vi skulle önska att debatten om överskuldssättning nyanserades och det skulle bli möjligt att för fram ledord som attityder, beteenden och konsekvensen av kortsiktig planering utan att den stora mediamoraliskan bryter ut.

Dagens verklighet är att vi alla kanske någon gång

drabbas av arbetslöshet, sjukdom eller andra personliga tragedier. Vi lever i ett kredit- och konsumtionssamhälle där konjunkturerna går upp och ned och påverkar vad, hur mycket och i vilken omfattning vi kan konsumera. Det är en verklighet som vi alla måste lära oss att hantera så bra vi kan.

Lagstiftningen fokuserar på att mildra konsekvenserna av överskuldssättningen och inte på orsakerna till den. Är det ekonomiskt rehabiliterande med skuldnedskrivningar om man inte också ser till att individen får självförtroende, insikt och kunskap för att hantera sitt ekonomiska liv, efteråt?

Är det rimligt för samhället att man ingår i gruppen överskuldssatt om man för tillfället överkonsumerar och därför inte får inkomsten att räcka till? Kfm:s egen statistik visar att i 45 % (2009) av skuldsaneringarna härrör skulderna i huvudsak från konsumtion. Kan det faktiskt vara så att det finns överskuldssatta individer som hamnat där som orsak av en attityd av - "jag vill ha vad andra har eller vad jag tror att andra har och förväntar sig att jag ska ha"?

Vi önskar också att debatten skulle handla om våra attityder, vi som utgör samhället, och vad vi kan göra för att ändra dem. Det är beklämmande att så många skuldsatta, helt i onödan kan det tyckas, upplever sådan skuld och skam över sin situation. Känslor som hindrar dem att be om hjälp och bidrar till att förlänga och förvärra skuldsituationen.

Einstein lär ha sagt: "Everything that can be counted doesn't necessarily counts," everything that counts cannot necessarily be counted. Kanske dags att börja räkna på det som är betydelsefullt att räkna.

Maria Nyren Ivarsson

Elisabet Hammar

Datainspektionen inleder granskning av inkassoföretags webbtjänster

Datainspektionen har uppmärksammat att allt fler inkassoföretag använder webbtjänster för att kommunicera med gäldenärerna. Inspektionen meddelade i en pressrelease den 4 februari i år att en granskning av inkassobolagens s.k. gäldenärswebbar ska genomföras. DI ska bland annat undersöka vilka personuppgifter som behandlas i tjänsterna, hur uppgifterna skyddas och att inkassobolagen informerar gäldenärerna på det sätt som personuppgiftslagen kräver.

Vi frågade Håkan Meurling, som ansvarar för granskningsprojektet hos Datainspektionen, om det finns någon särskild anledning till att projektet startas just nu.

- Vi har noterat vid tillsyn, men också från klagomålen, att allt fler inkassobolag använder webbtjänstlösningar för kommunikationen med de skuldsatta, säger Håkan. Vi tycker därför att det är angeläget att få klart för oss hur långt utvecklingen har kommit, hur det går till rent tekniskt, säkerheten i lösningen och andra frågor som hänger ihop med webbtjänsten.

Håkan Meurling påpekar de svårigheter Datainspektionen har när de ska utöva tillsyn utifrån ett regelverk som är skrivet på 70-talet. När Inkassolagen trädde i kraft 1974 var användningen av stora IT-system mest förekommande hos myndigheterna, internet var okänt och de flesta använde överhuvudtaget inte datorer i sitt dagliga arbete.

- Att tillämpa Inkassolagen på modern teknik och alla dess användningsområden är inte lätt, medger Håkan.

Granskningen består, dels av en så kallad enkättillsyn, då information samlas in via ett elektroniskt frågeformulär som skickas ut till inkassobolagen, dels av grundligare inspektioner på plats hos ett

antal av bolagen. Datainspektionen kommer att ha en av sina IT-experter delaktig i projektet för att granska de tekniska aspekterna. Utifrån svaren från inkassobolagen kommer DI att välja ut fem – sex stycken bolag att besöka för att studera hur det fungerar i praktiken.

- Vi är speciellt intresserade av säkerheten kring tjänsten, fortsätter Håkan. Eftersom det rör sig om känslig information om individen så vill vi kontrollera att informationen inte läcker ut eller går att komma åt för obehöriga.

Datainspektionen har också indikationer på att det i vissa fall brister avseende de uppgifter gäldenären kan se i webbgränssnittet.

- Klagomålen på själva webbtjänsten är inte många, berättar Håkan. Däremot så har det klagats på innehållet, d.v.s. siffrorna som visas. Ett inkommet klagomål handlade om att gäldenären inte kunde se den samlade skuldbilden i gäldenärswebben, vilket i det fallet berodde på gäldenärens ärenden hanterades av olika kontor. Det är ju naturligtvis inte acceptabelt, understryker Håkan.

Huvudinriktningen för tillsynen är säkerhetsfrågor. Enkätfrågorna handlar bland annat om lösenordshandling; hur man får sitt lösenord, vad händer om man tappar bort det och hur det går till att byta ut det. DI kommer också undersöka hur inkassobolag som har externa driftlösningar av sina IT-system hanterar säkerheten kring personuppgifterna, att avtal finns avseende personuppgiftsbiträdens ansvar och liknande.

Enkäten har sänts ut under februari och resultatet kommer att redovisas till sommaren.

Text: Elisabet Hammar

Datainspektionen

Kronofogdemyndighetens Årsredovisning

Årsredovisningen, som släpptes i slutet av februari konstaterar Kronofogden att det ökade ärendeflödet har medfört ett ökat arbetstryck över hela linjen. Inflödet har påverkat vissa områden negativt med kvalitetsförsämringar avseende främst dokumentationen men också resulterat i rena slarvfel. Däremot är man nöjd med det mesta som uppnåtts inom processerna förebyggande kommunikation och skuldsanering.

Ansökningar om betalningsföreläggande nådde all-time-high i år igen och ökade med 18 % jämfört med föregående år. Inom verkställigheten ökade enskilda mål med 14 % medan antalet utmätningar minskade med 17 %. Antalet pågående gäldenärer i registren har ökat något, 3 %.

Förstagångsgäldenärer, som för 2009 uppgick till 70 500 prioriteras, med målet att 90 % dessa ska vara utredda inom 3 månader, vilket också uppnåtts. Halften av förstagångsgäldenärerna betalar sin skuld inom 3 månader.

Inom Delgivningen har Kronofogden haft svårast att möta de ökade inflödena. Kronofogdens egen delgivning tar hand om 94 % av alla delgivningsärenden. Pågående delgivning har ökat med 21 % och antalet

delgivningsärenden äldre än 45 dagar har ökat med 55 %. I årsredovisningen konstaterar man att detta påverkar ingivarnas omdömen och uppfattning om den totala handläggningstiden.

Antalet ansökningar om skuldsanering ligger stabilt (+ 1 %) Däremot ökade ansökningar om omprövning kraftigt (+ 49 %). Orsak till ansökan om omprövning är vanligen arbetslöshet eller att gäldenären blivit tvungen att gå ner i arbetstid. Bland de som söker är det sjukdom samt olönsamhet i företag som är vanligaste orsakerna till betalningsproblemen. Kronofogden anser att få gäldenärer återkommer med nya skulder, av de som beviljades skuldsanering 2007 återkom endast 6,5 % (bygger på stickprov).

Arbetet med att uppfylla regeringskraven på e-myndigheten har fortsatt och under 2009 sjösattes några nya e-tjänster för gäldenärer och arbetsgivare. Inom Supro har driftsättningen av det nya it-stödet försenats till 2011 p.g.a. ett beslut om en övergripande översyn av it-arkitekturen inom hela myndigheten. Idag tas 79 % av ansökningarna och 42 % av återkallelserna emot elektroniskt. Pilotdrift av skuldsaneringsnya IT-stöd är igång och driftsättning planeras under 2010.

Inom Kronofogden pågår också arbete för att möjliggöra elektroniska ansökningar via hemsidan, vilket dock kräver en lagändring avseende kravet på underskrift innan det kan genomföras. Inom verkställigheten pågår utveckling av it-stödet och arbete för elektroniskt utbyte med Försäkringskassan, banker, a-kassor m.fl. Kronofogden har också tecknat en avsiktsförklaring tillsammans med Bolagsverket, Länsstyrelserna och Domstolsverket att under 2010 upprätta ett beställningsunderlag till nytt it-stöd för konkurser.

Källa: Kronofogdens årsredovisning 2009. Finns att hämta på www.kronofogden.se. Sök på "årsredovisning 2009"

Sammanfattat av Elisabet Hammar

Kronofogden

Några nyckeltal för 2009 hämtade ur årsredovisningen

SUPRO

Nya ärenden, antal	1 207 844
Antal dagar till utslag i snitt	59
Andel delgivna genom vitt kort	53 %
Andel avslutade inom 4 mån	90 %

VERKSTÄLLIGHET

Nya a-målsärenden, antal	1 630 637
Nya e-målsärenden, antal	614 295
Pågående löneutmätningar, antal	100 967
Indrivet belopp, a-mål	5,9 miljarder kr
Indrivet belopp e-mål	3,3 miljarder kr
Antal verkställda avhysningar	3 040 (av 9 714)
Antal sålda fastigheter/borätter	850 (av 3 456)
Antalet gäldenärer i databasen	492 417

KOSTNAD PER ÄRENDE

Supro	219 kr
Verkställighet (exkl fastighetsförsäljning)	714 kr
Verkställighet fastighetsförsäljning	13 833 kr
Skuldsaneringen	8 340 kr
Konkurstillsynen	8 492 kr

Fråga Juristen

Maria Nyrén Ivarsson ger svar på frågor av juridisk karaktär och som rör aktuella ämnesområden för branschen. Har du någon juridisk klurighet du undrar över? Välkommen att inkomma med din fråga till oss. Mejla gärna dina frågor till kansliet@svenskinkasso.se med rubriken "Fråga juristen".

Vad menas egentligen med inkassoåtgärd? Är en betalningspåminnelse och en ansökan om konkurs att anse som inkassoåtgärder?

Svar: Det är svårt om inte omöjligt att på ett heltäckande sätt definiera vilka åtgärder som är att anse som inkassoåtgärder. Denna uppfattning framgår också av förarbetena till inkassolagen, där man anför att det i normalfallet är fråga om att gäldenären hotas med rättsliga eller exekutiva åtgärder. Även besked om att t.ex. ett kreditavtal kan komma att sägas upp eller att en borgenär hotas med att dra in en prestation som han tillhandahåller gäldenären fortlöpande kan vara en sådan påtryckning, anser lagstiftaren. Klart är dock att ett inkassokrav är en inkassoåtgärd, medan en faktura eller en betalningspåminnelse där tid för betalning anges inte faller under begreppet inkassoåtgärd. Inte heller ett meddelande om att fordran kommer att överlämnas för inkasso, om inte betalning erläggs, är en inkassoåtgärd.

En faktisk åtgärd såsom att stänga av strömmen eller telefonen är inte en inkassoåtgärd i inkassolagens mening, eftersom åtgärden inte har som syfte att få be-

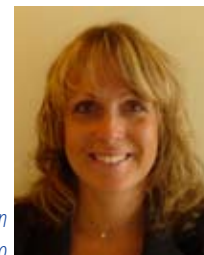
talt. Denna åtgärd görs ju för att förhindra att ytterligare skulder uppstår i ett löpande leveransavtal.

Av Datainspektionens, DI, praxis framgår det att inkassoverksamhet innefattar alla åtgärder som vidtas - från utsändandet av inkassokrav till dess att ärendet slutredovisats. Även om någon endast vidtar en av åtgärderna i denna inkassokedja, räknas det ändå som en inkassoåtgärd. Däremot är det inte fråga om inkassoåtgärder om man tillhandahåller blanketter eller mallar för t.ex. ett inkassokrav eller administrerar utskriften av dessa krav för en borgenärs räkning.

Vad gäller frågan om en konkursansökan är att anse som en inkassoåtgärd finns det ett avgörande från Högsta domstolen, HD (NJA 1990 s 585), där HD kom fram till att en sådan ansökan kan vara en inkassoåtgärd. HD menade att en ansökan om konkurs normalt syftar till att försätta gäldenären i konkurs och att fordringsägaren

därmed ska få betalt i konkursen. HD uttalade vidare att en sådan ansökan i praktiken även fungerar som ett påtryckningsmedel mot gäldenären för att denne själv ska betala skulden och ska därför i normalfallet anses vara en inkassoåtgärd.

Man bör dock komma ihåg att konkurshot ska användas med försiktighet och är en rimlig åtgärd om fordringsägaren inte lyckats få betalt på något annat sätt. Ansökan om konkurs bör inte heller användas om det rör sig om låga fordringsbelopp.

*Maria Nyrén Ivarsson
Svensk Inkasso*

Fördjupningskurs i Hyresfordringar

Svensk Inkasso arrangerar den 22 april 2010 ett endagsseminarium i Stockholm om praktisk hantering av hyresfordringar.

Hyreslagen är komplex och inte helt lättförståelig och en handläggare som arbetar med hyreskrav ställs inför många utmaningar. Under seminariet fördjupar vi oss i ämnet och gör bland annat en översiktlig jämförelse med boendeformerna bostadsrätt och ägarlägenheter.

Seminariet kommer att innehålla föredrag om bland annat hyreslagen och dess användningsområde, hyresvärden och hyresgästens rättigheter och skyldigheter, problem vid handräckning, val av processväg, hyresnämnden m.m.

Inbjudna föreläsare är Jan Åkerlund, jurist vid Kronofogdemyndigheten med mångårig erfarenhet av hyresjuridiska frågor och Anne Bratt Norrevik, hyresråd i Hyresnämnden i Stockholm. Moderator är Marie Bråberg, rektor Svensk Inkasso och utbildare av fastighetsförvaltare.

Vår "kravmärkta" utbildning

Certifieringsprogrammet

Hösten 09 avklarade inte mindre än 28 deltagare certifieringsprogrammet i Stockholm. Den bejublade diplomeringen går av stapeln först under hösten i år på Svensk Inkassos höstmöte (oktober). Deltagarna kan dock redan nu känna sig stolta över att ha presterat sin titel som certifierad i branschen.

Vårens certifieringsprogram har haft premiär den 15 mars. Under våren hålls utbildningen såväl i Stockholm som Göteborg.

Det går fortfarande utmärkt att anmäla sig till enstaka dagar - se studiekalendern här nedan. Anmälan sker till kansliet@svenskinkasso.se.

Glöm inte att även notera vårt fördjupningsseminarium den 22 april. Det blir en mycket intressant och spännande dag om hyreskrav. Föreläsare är Jan Åkerlund jurist vid Kronofogdemyndigheten och mångårig erfarenhet av hyresjuridiska frågor samt Anne Bratt Norrevik, hyresråd från Hyresnämnden i Stockholm.

Vi ser fram emot en intressant och upplyst vår!

Välkomna till "kravmärkta" utbildning.

Utb. Sektionen / rektor, Marie Bråberg

Utbildningssektionen

Marie Bråberg

Anders Cardell

Mats Bergström

Studiekalender	Måndag 15 Mars	Tisdag 16 Mars
	Avtalsrätt, kreditinformation (Sthlm)	Inkassokunskap (Sthlm)
Måndag 22 Mars	Tisdag 23 Mars	Torsdag 15 April
Avtalsrätt, kreditinformation (Gbg)	Inkassokunskap (Gbg)	Kronofogden & kreditsäkerhet (Sthlm)
Fredag 16 April	Måndag 19 April	Tisdag 20 April
Specialinkasso (Sthlm)	Kronofogden & kreditsäkerhet (Gbg)	Specialinkasso (Gbg)
Torsdag 22 April	Måndag 10 Maj	Tisdag 11 Maj
Fördjupningsseminarium -hyreskrav (Sthlm)	Obestånd (Sthlm)	Förhandlingsteknik (Sthlm)
Måndag 17 Maj	Tisdag 18 Maj	Torsdag 3 Juni
Obestånd (Gbg)	Förhandlingsteknik (Gbg)	Process/förlikning (Sthlm)
Fredag 4 Juni	Måndag 14 Juni	Tisdag 15 Juni
Rättegång/avslutning (Sthlm)	Process/förlikning (Gbg)	Rättegång/Avslutning (Gbg)

Förslag om konsumentvänliga regler för betaltjänster

I en lagrådsremiss föreslår regeringen en ny lag om betaltjänster, som innebär att stora delar av betaltjänstdirektivet (2007/64/EG) genomförs i Sverige. Betaltjänstdirektivet innehåller gemensamma europeiska regler för tillhandahållande av betaltjänster inom EES-området, t.ex. gireringar mellan bankkonton, kontokortsbetalningar och betalningar med autogiro. Införandet av direktivet i svensk lagstiftning innebär att det blir enklare för företag som tillhandahåller betaltjänster att konkurrera över gränserna och erbjuda användarna bättre och billigare tjänster.

Lagen innebär bl.a. att de som tar betalt med kontokort inte får ta ut en avgift av kunden för detta och att till-

synen över de företag som tillhandahåller betaltjänster stärks. Vidare införs tydligare regler vad gäller betaltjänstleverantörernas informationsskyldighet om t.ex. hur lång tid en betalningstransaktion tar att genomföra och vilka avgifter betaltjänstanvändarna ska betala.

Förslag på att genomföra övriga delar av direktivet - i en ny lag om obehöriga transaktioner med betalningsinstrument - har lämnats i en remiss till Lagrådet i januari. De nya bestämmelserna föreslås gälla fr.o.m. den 1 juli 2010.

Källa: Pressmeddelande från Finansdepartementet den 9 mars 2010

Ny konsumentkreditlag på gång

I syfte att genomföra EG-direktivet om konsumentkrediter (2008/48/EG) och att förhindra skuldsättningsproblem genom t.ex. sms-lån föreslås nu en ny konsumentkreditlag. Med detta följer också ändringar i distans- och hemförsäljningslagen och kreditupplysningslagen. Den nuvarande svenska konsumentkreditlagen uppfyller redan i stort det aktuella EG-direktivet och även svensk rättspraxis har kommit fram till en del motsvarigheter. I den nya konsumentkreditlagen införs en skyldighet för näringsidkare, vid marknadsföring av kredit alltid lämna information om den effektiva räntan. Denna bestämmelse kommer alltså i framtiden även att gälla krediter under 1500 kr eller de som ska betalas åter inom 3 månader.

Näringsidkarens skyldighet att lämna information till konsumenten i rimlig tid innan ett kreditavtal ingås bli mer omfattande än enligt nuvarande regler. Näringsidkaren åläggs också en förklaringskyldighet vilket innebär att näringsidkare ska ge konsumenten de förklaringar denne behöver för att kunna avgöra om det föreslagna kreditavtalet passar behov och ekonomiska situation.

Vidare införs ett krav på kreditprövning utan tidigare undantag. Detta innebär att även snabblånen kommer att omfattas av kravet på föregående kreditprövning. Även en ångerrätt på 14 dagar införs för konsumenten i- dock ej för bostadslån.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

Källa: Ds 2009:67 Ny konsumentkreditlag

JO kritiserar Kfm:s handläggning

En privatperson klagade hos JO avseende Kfm:s handläggning av ett av myndigheten tidigare utfärdat utmättningsbeslut. Anmälaren uppgav att Kfm under två månader fortsatt att tillämpa beslutet trots att hovrätten undanröjt Kfm:s beslut om utmätning av anmälarens pension.

JO konstaterade att såväl myndigheten som handläggaren hos Kfm förtjänade allvarligt kritik för handläggningen av ärendet. Detta dels med tanke på att utmätningen fortgick i två månader efter det att hovrätten undanröjt Kfm:s beslut, dels för att det saknades information om gäldenärens möjligheter att överklaga verkställda utmätningar efter det att hovrätten fattat sitt beslut. JO anförde också att Kfm bör se till att berörd personal är väl insatt i de regelsystem som gäller för myndighetens verksamhet.

Källa: Riksdagens ombudsmän JO, beslutsdatum 2009-12-0, diarienummer: 265-2009.

Nya regler på momsområdet

Från och med 1 januari 2010 (några träder ikraft första 2011, 2012 och 2013) gäller en del nya regler för mervärdesskatt – moms. Reglerna har anpassats efter ett EU-direktiv och har till syfte att minska det administrativa arbetet, förhindra skattefusk och få till ett modernare momssystem.

Två nya huvudregler införs: tjänster som säljs mellan företag ska beskattas i köparens land och tjänster som säljs mellan företag och konsument ska beskattas i företagets (säljarens) land. Säljare av tjänster till näringsidkare i annat EU-land blir skyldig att redovisa försäljningen i en periodisk sammanställning. Detta för att öka kontrollen av handeln inom EU. Vidare kommer svenska företag att genom ett elektroniskt förfarande kunna ansöka om momsåterbetalning från övriga EU-länder.

Källa: Proposition 2009/10:15 Nya mervärdesskatte regler om omsättningsland för tjänster, återbetalning till utländska företagare och periodisk sammanställning

Avgift för skriftlig avisering inte vilseledande

Konsumentombudsmannen, KO, drog IKANO Bank SE inför marknadsdomstolen och hävdade att formuleringar som "inga avgifter" och "utan dolda avgifter" var vilseledande och därmed otillbörliga enligt marknadsföringslagens regler. Enligt villkor i kreditavtalet tog banken ut dels, en avgift på 25 kr för den som särskilt begärt skriftlig avisering, dels infört en möjlighet att höja avgiften för den skriftliga aviseringen. Marknadsdomstolen, MD, ansåg dock att marknadsföringen inte var vilseledande och därmed inte otillbörlig, med hänvisning till att huvudregeln var att aviseringen skedde kostnadsfritt via Internet och att skriftlig avisering till en kostnad av 25 kr var en tilläggstjänst, som konsumenten endast fick efter begäran. MD menade också att rätten att höja avgiften enligt villkoret endast gällde avgiften för en skriftlig avisering och gav således inte banken rätt att föra in nya avgifter. MD påpekade dock att formuleringen av det aktuella villkoret kunde vara tydligare i sin utformning.

Källa: Marknadsdomstolens dom, 2009-12-18, 2009:39

Slutbetänkandet avlämnat för samlat insolvensförfarande

Den särskilde utredaren i Insolvensutredningen Jan Ertsborn har nu överlämnat sitt slutbetänkande – ett samlat insolvensförfarande – förslag till ny lag (SOU 2010:2).

Utredningen som lämnade i september 2008 ett delbetänkande – Vägen tillbaka för överskuldsetta (SOU 2008:82) – har nu bl.a. övervägt hur förfarandet för företagsrekonstruktion kan förbättras och samordnas med konkursförfarandet.

Utredningen föreslår att förfarandet för konkurs och företagsrekonstruktion samordnas inom ramen för ett samlat insolvensförfarande – i en och samma lag. De nya reglerna innefattar antingen rekonstruktion av gäldenären, rekonstruktion av verksamheten eller avveckling i form av nedläggning eller utförsäljning. Införandet av ett samlat insolvensförfarande medför att livskraftiga företag helt eller delvis kan rekonstrueras på ett effektivt sätt och därefter bli framgångsrika delar av svenskt näringsliv, tror utredaren.

Rekonstruktion av gäldenären ska ske genom en rekonstruktionsplan, som röstas fram av fordringsägarna och ska innehålla ett förslag till ackord samt andra åtgärder som krävs för att företaget ska bli livskraftigt. Som exempel nämns nedläggning av olönsamma delar av verksamheten, byte av ledningspersoner och förändringar av ägandet.

Huvudregeln är att domstolen ska på ansökan av gäldenären eller en borgenär förordna en insolvensförvaltare, som övertar rådgivningen över gäldenärens egendom. Förvaltaren avgör sedan om förfarandet ska inriktas mot en gäldenärsrekonstruktion, där i så fall förvaltaren lägger fram en rekonstruktionsplan, eller mot en verksamhetsrekonstruktion, där verksamheten säljs som en going-concern. Förvaltaren kan också välja att lägga ner verksamheten och sälja ut tillgångarna.

Gäldenären får dock en möjlighet att genomföra en rekonstruktion utan att förlora rådgivningen över företaget. För detta förfarande kommer emellertid att gälla vissa

villkor för att förhindra missbruk. Ett sådant villkor är att lägga fram en hos vissa fordringsägare förankrad rekonstruktionsplan, dock med möjlighet att förändra densamma under ärendets gång. Domstolen utser i sådana fall en rekonstruktör, som både har till uppgift att medverka till att få igenom rekonstruktionsplanen och samtidigt bevaka fordringsägarnas intressen. Utredaren tror att detta förfarande bör kunna genomföras på mellan två och fyra månader.

I det samlade insolvensförfarandet införs också en snabb och enkel möjlighet till rekonstruktion genom enbart ett ackordsförfarande, som främst är avsett för mindre företag och gäldenärer som bedriver sin verksamhet som enskilda firmor eller handelsbolag.

I den nya lagen kommer begreppet insolvens att ersätta begreppen konkurs och företagsrekonstruktion.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

Källa: Pressmeddelande från Justitiedepartementet den 28 januari 2010

Hantering av personuppgifter i mobilen under lupp

Post- och telestyrelsen, PTS och Datainspektionen, DI har tillsammans granskat hur personuppgifter om mobilanvändare överförs mellan de aktörer som tillhandahåller innehållstjänster. Med innehållstjänster menas t.ex. ringsignaler, bilder, nyheter och väderprognoser och marknaden är både ung och under expansion. Området är komplicerat p.g.a. den tekniska komplexiteten och de två överlappande lagstiftningar på området – lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK) och personuppgiftslagen (1998:204) (PuL), med olika myndigheter som ansvariga.

Hantering av personuppgifter på detta område fungerar överlag bra, konstaterar DI och PTS, men anser dock att det finns en del saker att göra t.ex. vad gäller den information som innehållstjänstleverantörerna ska lämna om rätt till registerutdrag och möjligheten att begära rättelse. Myndigheterna påpekar också att det inte är lämpligt att använda mobilnummer för identifiering om det inte är nödvändigt och detta då

tillgång till mobilnummer gör det möjligt för innehållstjänstleverantörerna att t.ex. kartlägga en konsuments användning av aktuella tjänster.

Då det funnits en viss osäkerhet bland innehållstjänstleverantörerna vad gäller ansvarsfördelningen för hantering av personuppgifter, har PTS och DI i detta projekt tydliggjort detta genom ett antal rekommendationer av gällande regler tillämplighet. Det är alltid mobiloperatörerna som har ett initialt ansvar för personuppgifterna eftersom desamma har sitt ursprung i operatörernas nät. Emellertid är dock operatörerna ansvariga endast fram till och med den tidpunkt då personuppgifterna överförs till en innehållsleverantör, som då övertar ansvaret. DI och PTS kommer givetvis att fortsätta följa utvecklingen på området.

Källa: Pressmeddelande Datainspektionen 19 januari 2010 och rapporten "Granskning av trafikuppgifter i mobila innehållstjänster", PTS-ER-2010:1

Sänkt aktiekapital klubbat

Riksdagen har nu antagit regeringens proposition vad gäller en sänkning av aktiekapitalet från 100 000 kr till 50 000 kr. Ändringarna syftar till att göra aktiebolagsformen mer tillgänglig för företagare, framför allt inom tjänstesektorn.

Lagändringen börjar gälla fr.o.m. 1 april 2010.

Källa: Prop. 2009/10:61, En sänkning av kapitalkravet för privata aktiebolag

Förslag till ändringar i kreditupplysningslagen

Regeringen har nu lämnat förslag till lagändringar i bl.a. kreditupplysningslagen, i syfte att stärka den enskildes personliga integritet. Ändringarna innebär bl.a. att beställaren av en kreditupplysning ska ha ett legitimt behov av informationen och fullständig information om kreditupplysningen – kreditupplysningskopia – ska sändas till den som avses med upplysningen. Vidare ska en rättelse eller komplettering sändas till var och en som under den senaste 12-månadersperioden tagit del av oriktiga eller missvisande uppgifter.

Samma regler ska nu även gälla för kreditupplysningar ur databaser t.ex. genom Internet. Det föreslås också att s.k. omfrågeuppgifter ska gallras senast efter ett år.

Om en kreditupplysning lämnas ut till t.ex. en bank endast för beräkning av kapitalkrav för kreditrisker, behöver den som avses med upplysningen inte samtidigt få information om innehållet i upplysningen och möjlighet till rättelse. Information om vem som lämnat upplysningen, vem som inhämtat den och ändamålet med inhämtandet ska dock ges utan onödigt dröjsmål.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2010 och följdändringar i annan lagstiftning den 1 januari 2011.

Källa: Prop. 2009/10:151, Ett starkare skydd för den enskildes integritet vid kreditupplysning

Anslagstavlan

Referensränta:

Räntedag

080701	4,50%
090101	2,00%
090701	0,50%
100101	0,50%

Inkassokostnader:

Inkassokrav	160:-
Arvode bf	340:-
Arvode avhysning	375:-
Upprätt. amort.plan	150:-
Avisering	50:-

Avgifter:

Bf-ansökan	300:-
Verkställighet	600:-
Stämningsansökan	450:-
Konkursansökan	500:-

Basbeloppet:

2010:	42 400
-------	--------

Medlemmar

Svensk Inkasso	51
----------------	----

I nästa nummer!

Bolånebubblan – finns den? Eller är den bara ett "hjärnsnöke" som vice Riksbankschefen påstod? Myndigheter och experter är inte eniga.

Finansinspektionen oroar sig över belåningsgraderna, bankerna är måttligt bekymrade och hushållen lånar på, ekonomisk kris eller inte.

Säkra Betalningar tar reda på mer. Missa inte det! Kommer i september.

Svensk Inkasso:s årsmöte 21 April 2010

Svensk Inkasso håller årsmöte för medlemsföretagen den 21 april 2010. Mötet hålls på Grand Hotel i Stockholm från kl 16.30. Efter den formella delen av årsmötet öppnas dörrarna kl 17.00 för inbjudna gäster från riksdag, regeringskansli, förvaltning och näringsliv. Anföranden kommer att hållas om inkassobranchen och mötet avslutas med en gemensam cocktailbuffé kl. 18.15 – 20.00.

Styrelse

Claes Månsson,
Advokatfirman Åberg & Co AB
Ordförande, tillika VD
Telefon +46 8 6969579 (70) (office phone)
E-post: claes.mansson@adv-berg.se

Mats Bergström
Kreditinkasso AB
Arbetsgrupp Utbildning
Telefon: 08-701 48 77
E-post: mabe32@handelsbanken.se

Rikard Westlund,
Intrum Sverige AB
Arbetsgrupp Tidning, myndighetssamverkan
Telefon: 08-616 77 60
E-post: r.westlund@se.intrum.com

Erika Rönquist Hoh
Aktiv Kapital
Arbetsgrupp Juridik
Telefon: 031-704 16 07
Epost: erika.ronnquist.hoh@aktivkapital.se

Gordon Odenbark,
Gothia Finacial Group AB
Arbetsgrupp Juridik
Telefon: 0340-66 44 00
E-post: gordon.odenbark@gothiagroup.com

Anders Rönngard,
Invoice Finance AB
Arbetsgrupp Tidning
Tel: Tel: +46 40 39 68 25
E-post: anders.ronngard@invoice.se

Charlotte Strandberg,
Inkasso AB Marginalen
Arbetsgrupp Etiska frågor
Telefon: 08-412 65 00
E-post: charlotte.strandberg@marginalen.se

Anders Svensson,
Alektum Inkasso AB
Arbetsgrupp juridik, sammankallande
Telefon: 031-348 01 31
E-post: anders.svensson@alectum.com

Johan Dietmann,
Lindorff Sverige AB
Arbetsgrupp Marknadsföring
Telefon: 031-733 32 00
E-post: johan.dietmann@lindorff.com

Mats Kärsrud,
Svea Inkasso AB
Arbetsgrupp
Telefon: 08-735 90 00
E-post: mats.karsrud@sveaekonomi.se

Övriga

Marie Bråberg
Rektor, Svensk Inkasso:s
Utbildningsprogram
Telefon: 0707-13 00 71
E-post: marie.braberg@gmail.com

Anders Cardell
Utbildningssektionen
Telefon: 031-348 01 41
E-post: anders.cardell@alektum.com

Peter Hellman
Skribent, Säkra Betalningar
Telefon: 031-348 01 14
E-post: peter.hellman@alektum.com

Kansliet:
Box 10022, 181 10 Lidingö
Tel: 08-731 43 90
E-post: kansliet@svenskinkasso.se

Vill du annonsera i Säkra Betalningar?

Kontakta vårt kansli eller vår annonsredaktör Elisabet Hammar. Genom medverkan i vår tidning når du effektivt ut bland företag, myndigheter och andra aktörer verksamma inom såväl inkasso- som kreditbranschen. Tidningen distribueras till samtliga medlemsföretag i föreningen, till myndigheter, departement och andra betydelsefulla organisationer och beslutsfattare inom branschen.

Samtliga sidor i tidningen kommer att vara i färg.

Kansliet når du på telefon: 08-731 43 90, e-post: kansliet@svenskinkasso.se.

Elisabet når du på telefon: 070-200 87 69, e-post: elisabet.hammar@aptic.se.

Annonspriser 2010

Pris, exkl moms

Baksidan (helsida)	12 000 kr
Helsida	5 500 kr
Halv sida	3 500 kr
Kvart sida	2 750 kr

Vill du beställa annonsplats i fler nummer vid ett och samma tillfälle kan du kontakta kansliet eller elisabet.hammar@aptic.se för diskussion om paketpris.

Framgångsrika affärer men tomt i kassan?

SMART SOFTWARE FOR HARD CASH

0500-100 200 www.aptic.se

 Reskontra **Factoring** **Inkasso**

Aptic ARC – ett komplett affärssystem som hjälper er att få full kontroll över kredittider, kassaflöde och fordringar. Hela vägen från faktura till full betalning!